

De mediërende rol van stereotypen van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over gezinnen in armoede bij besluitvorming in de jeugdbescherming: een kwantitatief onderzoek

Student: Fenna Hofstra (S4290860)

Begeleidster: F. Middel

Eerste beoordelaar: J. Knot-Dickscheit

Tweede beoordelaar: M.W.G Van Dijk

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Masterthesis Orthopedagogiek

1 juli 2024 (versie 2)

Aantal woorden: 8572

Samenvatting

Jaarlijks zijn naar schatting bijna 119.000 kinderen in Nederland slachtoffer van mishandeling, de jeugdbescherming kan als gevolg van mishandeling worden ingeschakeld. Het adviseren over besluiten is voor professionals een lastige afweging. Armoede is een risicofactor voor kindermishandeling en arme gezinnen lijken oververtegenwoordigd in de jeugdbescherming. Daarnaast zijn er onderzoeken die aanwijzingen geven voor mogelijke verschillen in besluitvorming, waarin stereotypen wellicht een rol zouden spelen. Hierbij werd het Stereotype Content Model gebruikt, dat bestaat uit sociabiliteit, moraliteit en competentie. De onderzoeksvraag van deze thesis luidde als volgt: In welke mate vormen stereotypen van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over gezinnen die in armoede leven een mediërende rol met betrekking tot besluitvorming in de jeugdbescherming? Dit onderzoek was een experimentele vignetstudie, met een fictieve casus waarin vermoedens speelden van kindermishandeling. Het vignet omvatte twee condities: één met armoede en één zonder armoede. De stereotypen werden onderzocht door de persoonlijkheidskenmerken van de moeder te laten beoordelen. De besluitvorming werd onderzocht door de respondent te laten beoordelen in hoeverre bepaalde interventies moesten plaatsvinden. Er is gebruik gemaakt van een gemakssteekproef, waarmee 100 respondenten zijn geworven. Uiteindelijk is er uit het onderzoek gebleken dat er geen mediatie was. Wel is er een significant effect gevonden van sociabiliteit en moraliteit op besluitvorming. Implicaties van het onderzoek waren onder andere een groter vervolgonderzoek en training voor jeugdbeschermingsprofessionals.

Abstract

Annually, an estimated nearly 119,000 children in the Netherlands are victims of abuse, which may prompt involvement of child protection services. Advising on decisions is a challenging deliberation for professionals. Poverty serves as a risk factor for child abuse, and impoverished families appear overrepresented in child protection services. Furthermore, research suggests potential differences in decision-making, possibly influenced by stereotypes. The Stereotype Content Model, encompassing sociability, morality, and competence, was utilized in this thesis. The research question was: To what extent do stereotypes held by future child protection professionals about families in poverty mediate decision-making in child protection? This study employed an experimental vignette design featuring a fictitious case involving suspected child abuse. Vignettes included two conditions: one with poverty and one without. Stereotypes were examined by assessing perceptions of maternal personality traits. Decision-making was explored by evaluating respondents' judgments on necessary interventions. A convenience sample of 100 respondents was recruited. Ultimately, the research revealed no mediation effects. However, a significant effect of sociability and morality on decision-making was found. Implications of the study included advocating for further research and training for child protection professionals.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Abstract.....	3
Inleiding.....	5
Methode.....	11
Onderzoeksdesign.....	11
De vignet.....	13
Variabelen en meetinstrumenten.....	13
Procedure.....	15
Ethische kwesties.....	16
Resultaten.....	19
Univariate statistiek.....	19
Bivariate statistiek.....	20
Mediatie modellen.....	23
Conclusie en discussie.....	31
Literatuurlijst.....	36
Bijlagen.....	44

Inleiding

Jaarlijks zijn naar schatting bijna 119.000 kinderen in Nederland slachtoffer van mishandeling (Ministerie van VWS, z.d.). Onder kindermishandeling wordt in Nederland verstaan: ‘Elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is’. Het betreft zowel fysiek geweld als emotionele mishandeling of verwaarlozing (Rijksoverheid, z.d.). Elk kind heeft het recht om veilig op te groeien en moet daarom worden beschermd tegen alle vormen van geweld, mishandeling en verwaarlozing (IVRK artikel 19; United Nations, 1989). Wanneer de veiligheid en/of ontwikkeling van het kind ernstig bedreigd wordt, kan de jeugdbescherming worden ingeschakeld om de dreiging weg te nemen (Jeugdzorg Nederland, z.d.).

Bij vermoedens van kindermishandeling kan iedereen bij Veilig Thuis een melding maken. Veilig Thuis kan enkel beslissen over en verwijzen naar vrijwillige ondersteuning. Wanneer een afgedwongen kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk is, wordt de casus doorverwezen naar de Raad voor de Kinderbescherming (López et al., 2019). De Raad voor de Kinderbescherming doet vervolgens onderzoek naar de veiligheid en ontwikkeling van het kind en oordeelt daarna of een verplichte kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk is. Indien dit het geval is, wordt de zaak doorverwezen naar de kinderrechter. De kinderrechter is de enigste die verplichte kindbeschermingsmaatregelen kan afdwingen. Zij gebruiken onderzoek en advies van de Raad voor de Kinderbescherming om tot een besluit te komen, maar zijn niet verplicht dit advies op te volgen (López et al., 2019; Raad voor de Kinderbescherming, z.d.).

De kindbeschermingsmaatregelen die de kinderrechter kan opleggen zijn de ondertoezichtstelling (eventueel met uithuisplaatsing), de gezagsbeëindigende maatregel en de voogdijmaatregel (Raad voor de Kinderbescherming, z.d.). Huidig onderzoek heeft betrekking op de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Een ondertoezichtstelling houdt in dat de ouderlijke bevoegdheid wordt beperkt en gedeeltelijk wordt overgedragen aan een erkende gezinsvoogd van een gecertificeerde instelling; de verantwoordelijkheid voor de zorg van het kind ligt nog steeds bij de ouders, maar zij zijn verplicht het advies van de voogd op te volgen. Tijdens een ondertoezichtstelling bestaat de mogelijkheid tot uithuisplaatsing (Memorie van Toelichting bij de Jeugdwet 2013, hoofdstuk 5.2). De kindbeschermingsmaatregelen worden uitgevoerd door gecertificeerde instellingen (Jeugdwet 2014, artikel 3.2).

Het adviseren over besluiten (het al dan niet inzetten van een bepaalde interventie) is voor professionals een lastige afweging. Hierbij kunnen zij te maken krijgen met moeilijke dilemma's waarin ze complexe en concurrerende behoeften van het kind moeten afwegen. Het kan een moeilijke kwestie zijn om te beslissen of een kind uit huis geplaatst moet worden vanwege veiligheidsoverwegingen, of dat het beter is om het gezin bij elkaar te houden vanwege het recht van het kind op een familie en het recht van ouders om voor hun kind te zorgen (Britner, & Mossler; Gold et al., 2001). Het zorgvuldig adviseren over deze besluitvorming is van groot belang, vanwege de grote impact die interventies hebben op het leven van kinderen. Een interventie als uithuisplaatsing kan voor een kind als zeer traumatisch worden ervaren, omdat de band tussen ouder en kind verandert. Uit onderzoek van Graham & Truscott (2019) en Quick & Scott (2019) blijkt dat bij zowel ouder als kind, gevoelens van rouw en verlies kunnen optreden als gevolg.

Onderzoek toont aan dat besluitvorming in vergelijkbare situaties kan leiden tot verschillende besluiten, waarbij stereotypen een belangrijke rol spelen. Gezinnen die leven in armoede lijken oververtegenwoordigd te zijn in de jeugdbescherming (Jonson-Reid et al., 2009; Wharf, 2007; Stokes & Schmidt, 2011). Onderzoeken wijzen op een debat over de relatie tussen armoede en besluitvorming, waarbij de vraag centraal staat of gezinnen in armoede meer hulp nodig hebben vanwege een verhoogd risico op kindermishandeling, of dat stereotypen over arme gezinnen het contact met jeugdbescherming beïnvloeden (Jonson-Reid et al., 2009; Stokes & Schmidt, 2011).

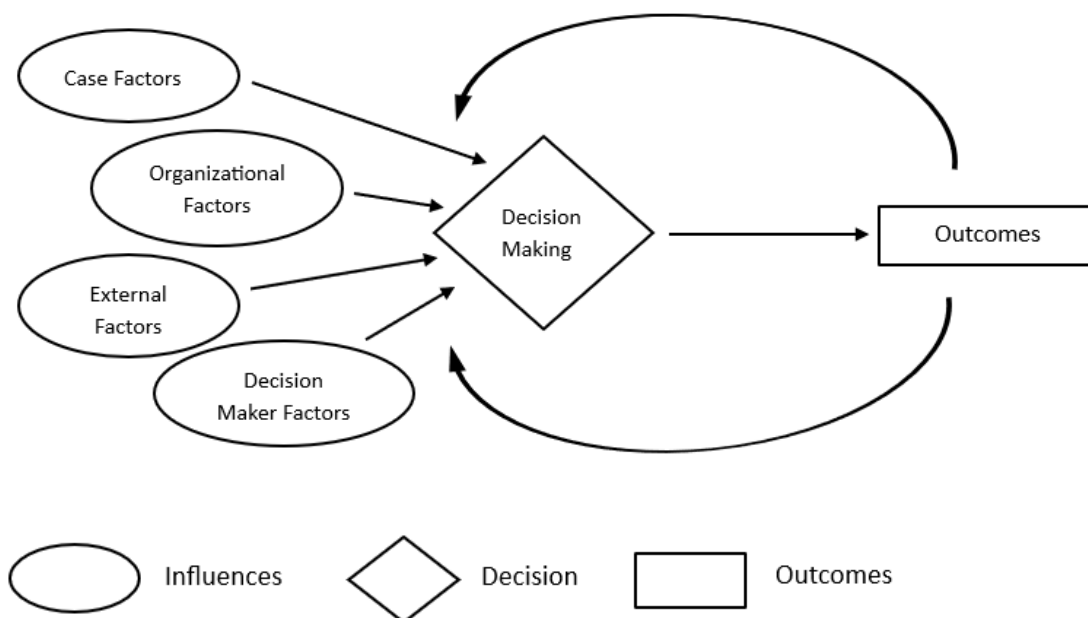
Besluitvorming in de jeugdbescherming

Figuur 1 (p.1) weergeeft de Decision-Making Ecology (DME), een theoretisch raamwerk dat vaak wordt gebruikt om het besluitvormingsproces te begrijpen en te verbeteren (Baumann et al., 2011, p....). Ook in het huidige onderzoek zal dit model worden gebruikt als theoretische basis bij besluitvormingsprocessen. Het model bevat vier verschillende factoren die van invloed zijn op beslissingen in de jeugdbescherming, namelijk casus, individuele, organisatorische en externe factoren. Casusfactoren betreffen de specifieke informatie over de situatie of casus, zoals de kenmerken van het gezin of de problematiek die er speelt. De organisatorische factoren staan voor de kenmerken en invloeden binnen de organisatie, dus bijvoorbeeld het beleid of de organisatiestructuur. De externe factoren duidt op factoren die vanuit de bredere omgeving komen, bijvoorbeeld politieke invloeden of sociale veranderingen. Ten slotte verwijzen de persoonlijke factoren van de besluitvormer naar de

kenmerken, vaardigheden en eigenschappen van de persoon die verantwoordelijk is voor het nemen van besluiten. Dit duidt onder andere op de intelligentie of de overtuigingen van een persoon, maar ook de ervaring die een persoon heeft speelt een rol. Zo zouden beginnende professionals eerder geneigd zijn om ‘veiligere’ keuzes te maken, wat verwijst naar dat zij eerder een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing adviseren dan meer ervaren professionals. De vier factoren leiden met elkaar tot een besluit dat bepaalde uitkomsten heeft, die opnieuw weer invloed hebben op de vier factoren. Uit de Decision-Making Ecology blijkt dat individuen voor dezelfde situatie een verschillend besluit kunnen nemen, omdat de beslissingsdrempel tussen personen namelijk verschilt (Bauman et al., 2011). Dit kan grote verschillen in besluitvorming suggereren, vooral in situaties waar onzekerheid binnen besluitvorming speelt (Fluke et al., 2010), omdat deze gevallen erg gevoelig zijn voor de beïnvloeding van stereotypen (Enosh & Bayer- Topilsky, 2015). Hierdoor kunnen er mogelijk fouten in de besluitvorming ontstaan (Feely & Bosk, 2021).

Figuur 1

The Decision-Making Ecology

Noot. Overgenomen uit Baumann et al. (2011)

Armoede en besluitvorming

Het aantal kinderen dat in Nederland opgroeit in armoede neemt toe (CPB, 2023). Armoede is een sterke risicofactor voor kindermishandeling (Pelton, 2015; Drake & Jonson-Reid, 2013). Risicofactoren voor kindermishandeling zijn te definiëren als: ‘Factoren (gedragingen, omstandigheden, kenmerken) die kindermishandeling voorspellen of de kans dat kindermishandeling voorkomt binnen een bepaalde populatie vergroten’ (Flisher et al., 1997; Kraemer et al., 2001). Uit onderzoek van Drake & Jonson-Reid (2013) bleek dat kinderen die in armoede leven drie keer zoveel kans hadden om mishandeld te worden dan kinderen die niet in armoede leven. Sedlak et al. (2010) concludeerden uit hun onderzoek dat kinderen met een lage sociaaleconomische status zelfs zeven keer meer kans hadden om mishandeld te worden ten opzichte van kinderen met een hogere sociaaleconomische status. Door al deze bevindingen lijkt het erop dat armoede vaker voorkomt in gezinnen die leven in armoede dan gezinnen die niet in armoede leven. De relatie tussen armoede en kindermishandeling is niet te verklaren door slechts één factor. Bovendien is het belangrijk om op te merken dat de aanwezigheid van armoede niet noodzakelijkerwijs resulteert in kindermishandeling; diverse variabelen en contextuele elementen spelen hierin een rol. Bevindingen binnen deze relatie tonen aan dat armoede kan leiden tot materiële ontberingen, die vervolgens zouden kunnen leiden tot ouderlijke stress. De stress die ouders zouden kunnen ondervinden, kan leiden tot woede, wat kan uitmonden in kindermishandeling. Bovendien kunnen ouders ook te maken krijgen met depressie, wat zou kunnen leiden tot verwaarlozing (Pelton, 1994).

Daarnaast zijn er ook aanwijzingen dat besluiten over het aanbieden van jeugdbeschermingsinterventies anders gemaakt worden wanneer gezinnen in armoede leven ten opzichte van gezinnen die niet in armoede leven. Uit onderzoek leken kinderen uit gezinnen die in armoede leven vaker als risicogroep te worden beoordeeld. De kans lijkt veel groter dat zij in contact komen met jeugdbescherming ten opzichte van gezinnen die niet in armoede leven (Enosh & Bayer-Topilsky, 2015; Fluke et al., 2003; Stokes en Schmidt, 2011; Bywaters et al., 2016a; Bywaters et al., 2016b). Binnen de jeugdbescherming zouden kinderen uit gezinnen die in armoede leven te maken krijgen met ingrijpende interventies dan gezinnen die niet in armoede leven (Mcconell et al., 2006; Roose et al., 2012; Garret, z.d.). Zo bleek uit onderzoek dat zij een grotere kans liepen om uit huis geplaatst te worden dan kinderen uit gezinnen die niet in armoede leven (Enosh & Bayer-Topilsky, 2015; Berger & Waldfogel, 2004).

Stereotypen

Mensen vormen in het dagelijks leven percepties over andere mensen. Het vormen van percepties gebeurt zo goed als onbewust. Deze percepties hebben vervolgens invloed op onze gedragingen en acties (Cuddy et al., 2008). Het Stereotype Content Model (SCM) verklaart hoe individuen in hun dagelijks leven percepties over anderen vormen (Fiske & Taylor, 2013). Het Stereotype Content Model is ontwikkeld door Fiske et al. (2002) en Cuddy et al. (2008). Het model is door Brambilla et al. (2011) en Leach (2007) aangepast. Volgens het Stereotype Content Model (Fiske et al., 2002; Cuddy et al., 2008) zijn er drie kerndimensies waarop stereotypen over anderen gebaseerd zijn. Deze kerndimensies zijn sociabiliteit, moraliteit en competentie (Brambilla et al., 2011; Leach, 2007). Deze stereotypen kunnen invloed hebben op besluitvorming in allerlei processen (Leach et al, 2007).

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar de invloed van het SCM-model op besluitvorming. In dit onderzoek zal het SCM-model worden gebruikt om de stereotypen van de respondenten in kaart te brengen. Het SCM-model is eerder gebruik in onderzoek van Middel et al. (2022). Hieruit bleek dat waargenomen moraliteit van een persoon invloed had op de beslissingen over jeugdbeschermingsinterventies. In het onderzoek werd gevonden dat hoe minder moreel de respondenten de ouder vonden, hoe vaker zij besloten een bepaalde interventie in te zetten. Wellicht worden de personen van gezinnen die in arme opgroeien eerder lager beoordeeld op de verschillende dimensies van het SCM-model, waardoor er eerder interventies geadviseerd worden.

Huidig onderzoek

Het doel van huidig onderzoek is om erachter te komen of toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals bepaalde stereotypen vormen over gezinnen die in armoede leven die het besluitvormingsproces binnen jeugdbescherming beïnvloeden. Er is nog geen onderzoek gedaan naar wat voor rol stereotypen spelen in de relatie tussen armoede en besluitvorming. Dit onderzoek draagt bij aan de wetenschappelijke kennis op dit gebied.

Het is maatschappelijk op verschillende vlakken van belang om de rol van stereotypen in de relatie tussen armoede en besluitvorming vast te stellen. Het toeslagenschandaal heeft dit belang sterk benadrukt. Dit was een politiek schandaal dat in Nederland aanzienlijke schade veroorzaakte waarin duizenden ouders onterecht werden beschuldigd van toeslagenfraude. De overheid eiste de toeslagen terug, waarna veel ouders in geldproblemen kwamen met ernstige gevolgen (Nji, z.d.). Binnen de getroffen groep ouders werden ook

kinderen uithuisgeplaatst, dit heeft tot op de dag van vandaag geleid tot veel maatschappelijke onrust en vragen omtrent eerlijke en gelijk besluitvorming (CBS, 2023).

Ongelijkheden in besluitvorming kunnen door de invloed van stereotypen leiden tot fouten in de besluitvorming, waardoor er situaties kunnen spelen waarbij gezinnen die onder toezicht staan van jeugdbescherming het gevolg zijn van bevooroordeelde voorspellingen. Zij kunnen negatieve gevolgen ervaren van de betrokkenheid van het jeugdbeschermingssysteem (Feely & Bosk, 2021). Interventies kunnen namelijk voor kinderen en ouders een grote invloed op hun leven hebben, zoals het ontstaan van trauma's (Graham & Truscott, 2019; Quick & Scott, 2019). Tegelijkertijd worden de middelen binnen de jeugdbescherming in die gevallen op een inefficiënte manier verdeeld, waardoor mensen die hulp nodig hebben deze wellicht niet ontvangen (Feely & Bosk, 2021).

De onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt als volgt: *In welke mate vormen stereotypen van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over gezinnen die in armoede leven een mediërende rol met betrekking tot besluitvorming in de jeugdbescherming?*

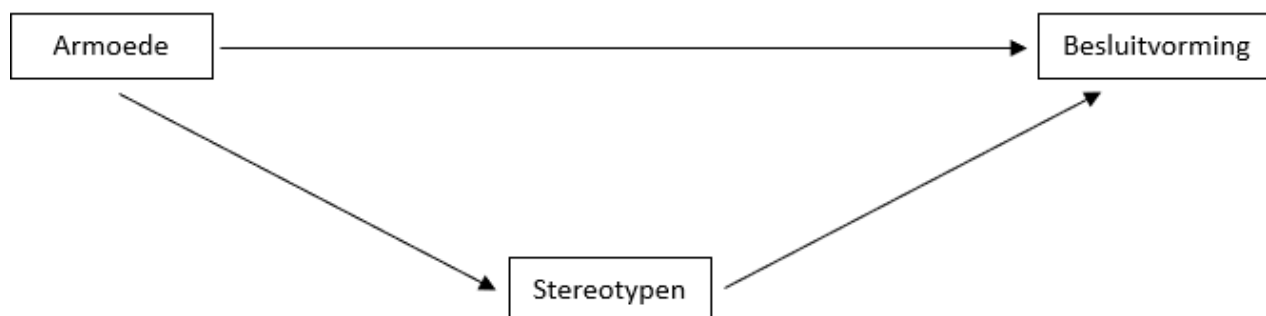
Jeugdbeschermingsprofessionals doen zelf niet de besluitvorming in de jeugdbescherming, maar dragen wel bij aan het bredere besluitvormingsproces, door situaties van kindermishandeling te signaleren, onderzoeken, en passende interventies te adviseren. Figuur 2 (p.11) geeft een visuele weergave van de onderzoeksvraag in het conceptueel model. Om de onderzoeksvraag beter te kunnen beantwoorden, is deze opgedeeld in de volgende drie deelvragen:

1. Hoe beïnvloedt de aanwezigheid van armoede binnen gezinnen de besluitvorming binnen jeugdbescherming?
2. Wat is de invloed van gezinnen die in armoede leven op de vorming van stereotypen onder jeugdbeschermingsprofessionals?
3. Hoe beïnvloeden de stereotypen die jeugdbeschermingsprofessionals hebben de besluitvorming binnen de jeugdbescherming?

De hypothese van het onderzoek is dat stereotypen van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over gezinnen die in armoede leven de besluitvorming beïnvloeden, waardoor deze gezinnen vaker een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing wordt geadviseerd dan voor de gezinnen die niet in armoede leven.

Figuur 2

Conceptueel model van het onderzoek

Methode

Onderzoeksdesign

Het huidige onderzoek betreft een kwantitatieve experimentele vignetstudie. Een vignetstudie biedt de mogelijkheid om een levensecht scenario voor te leggen aan de respondent, om de respondent hier vervolgens een oordeel over te laten vellen (Finch, 1987; Barter & Renold, 1999). De vignetstudie bevatte elementen van een experimenteel design. Het experimentele ontwerp houdt in dat de factoren die aan de respondent worden voorgelegd, naast dat deze door de onderzoeker worden gecontroleerd, ook willekeurig worden toegewezen aan de respondent (Ludwick & Zeller, 2001). Binnen het onderzoek is er gebruik gemaakt van een survey, waarbij de respondenten willekeurig aan twee condities werden toegewezen. De survey bestond uit een vignet en stellingen.

Doelpopulatie en steekproef

De doelpopulatie waar het huidige onderzoek een uitspraak over beoogde te doen, waren toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals in Nederland. De steekproef is daarom afgenomen onder studenten van opleidingen die mogelijk leiden tot een carrière waarin zij te maken zullen krijgen met jeugdbescherming en/of gevallen van kindermishandeling. Dit waren studenten van onder andere de volgende (en soortgelijke) opleidingen: Pedagogiek, Pedagogische Wetenschappen, Onderwijswetenschappen, Lerarenopleiding, Psychologie, Sociologie, Social Work en Toegepaste Psychologie. Om respondenten te werven is er gebruik gemaakt van een gemakssteekproef. Er zijn uitsluitend studenten geworven binnen het eigen netwerk van de onderzoekers, namelijk studenten van de Rijksuniversiteit Groningen en van de Hanzehogeschool Groningen. Het onderzoek is uitgevoerd onder studenten vanaf hun

tweede jaar in de bachelor en masterstudenten. Deze selectie is gemaakt omdat in het eerste jaar gebruikelijk een aanzienlijk aantal studenten de studie verlaten of de studie als tijdelijke uitkomst zien. Daarnaast komt het onderwerp jeugdbescherming in het eerste jaar van de meeste opleidingen nog niet uitgebreid aan bod. Daarom kon het zijn dat studenten enige kennis misten wat betreft jeugdbescherming.

Binnen het onderzoek waren er 131 respondenten die de survey hebben geopend. Twee respondenten zijn hiervan geëxcludeerd uit het onderzoek vanwege het weigeren van verwerking van de persoonsgegevens. Van de 129 overblijvende respondenten zijn 20 respondenten geëxcludeerd uit het onderzoek, omdat zij de survey niet volledig hadden ingevuld. Er bleven 109 respondenten over die de survey volledig hadden ingevuld. Van deze respondenten zijn uiteindelijk nog 9 uit het onderzoek geëxcludeerd, vanwege de tijd die zij over het vignet hebben gedaan. Het criterium voor deelname was dat de respondent een minimale leestijd van 40 seconden moest besteden aan het vignet. Hiervoor is gekozen op grond van inhoudelijke overwegingen. Na persoonlijke analyse en tijdsregistratie van het vignet kon namelijk worden geconcludeerd dat een respondent met een leestijd onder de 40 seconden mogelijk de vignet niet goed heeft doorgenomen, dit zou de resultaten kunnen vertekenen.

De uiteindelijke steekproef betrof een aantal van 100. 49 respondenten hadden het vignet gelezen waarin er sprake van armoede was en 51 respondenten hadden het vignet gelezen waarin er geen sprake van armoede was. Van de 100 respondenten identificeerden 90 respondenten zich als vrouw en 9 als man. Eén persoon identificeerde zich als anders. De leeftijden van de respondenten bevonden zich tussen 18 en 47 jaar. De survey was het meest ingevuld door respondenten uit de leeftijdscategorie 18-25 jaar. Het grootste deel van de respondenten studeerde Pedagogische Wetenschappen (89%). Tabel 1 (p.13) geeft een overzicht van de relevante demografische kenmerken van de uiteindelijke groep respondenten.

Tabel 1*Demografische Kenmerken Respondenten*

	Toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals	
	n	%
Gender		
Vrouw	90	90,0%
Man	9	9,0%
Anders	1	1,0%
Leeftijd		
18-25	87	87,0%
26-35	11	11,0%
36-45	1	1,0%
45+	1	1,0%
Opleiding		
Pedagogische Wetenschappen	89	89,0%
Social Work	5	5,0%
Anders	6	6,0%
Totaal	100	100%

Variabelen en meetinstrumenten*De vignet*

Het vignet betrof een casus over een fictieve melding die gedaan zou zijn bij Veilig Thuis, waarin er vermoedens van kindermishandeling voorkwamen. Het vignet dat in dit onderzoek is gebruikt, is afkomstig uit onderzoek van Middel et al. (2022). De vignet is ontwikkeld in samenwerking met zes docenten/onderzoekers orthopedagogiek, een deel hiervan had werkervaring in de jeugdbescherming. Er werden enkele aanpassingen aan het vignet verricht voordat het in het huidige onderzoek werd gebruikt, voordat hij werd gebruikt

in huidig onderzoek. De vignet werd zodanig aangepast dat er twee condities werden gecreëerd: in de ene conditie was er sprake van armoede in de andere conditie niet.

Het vignet gaat over Kevin (8 jaar). De buurvrouw van Kevin heeft een melding bij Veilig Thuis gedaan, omdat ze Linda (moeder) hoorde schreeuwen en het klonk alsof Kevin werd geslagen. Dit gebeurde vaker. Ook loopt hij vaak zonder toezicht rond in de buurt. De vader van Kevin is niet meer in beeld. Linda schrikt van de melding en ontkent deze wanneer een medewerker van Veilig Thuis op huisbezoek komt. Kevin lijkt teruggetrokken vindt de medewerker. Een leerkracht heeft weleens blauwe plekken op Kevins arm gezien. Daarnaast presteert Kevin slechter op school dan leeftijdsgenoten en kan hij zich vaak niet goed concentreren bij zelfstandig werken. Kevin heeft vrienden alleen kan hij soms disproportioneel boos zijn, waardoor hij andere kinderen kan slaan.

In de casus waarin armoede speelt, leest de respondent dat moeder in een sociale huurwoning woont, geen baan heeft en een bijstandsuitkering ontvangt. Daarnaast heeft zij een huurachterstand en schulden. In de casus waarin geen armoede speelt, leest de respondent dat moeder in een twee-onder-een-kap woning woont en een inkomen heeft waarmee ze goed kan rondkomen. Beide complete vignetten zijn opgenomen in Bijlage 1 (p.44).

Stereotypen

De stereotypen over moeder zijn gemeten, door na het vignet, aan de respondenten stellingen voor te leggen over de persoonlijkheid van moeder. Volgens het Stereotype Content Model (Fiske et al., 2002; Cuddy et al., 2008) zijn er drie kerndimensies waarop mensen hun percepties over anderen baseren, namelijk sociabiliteit, moraliteit en competentie (Brambilla et al., 2011; Leach, 2007). Per dimensie van het SCM-model werden drie items beoordeeld (in totaal 9 items). Van de dimensie sociabiliteit waren dat de items: vriendelijk, hartelijk en aardig. Van de dimensie moraliteit waren dat de items: oprecht, eerlijk en betrouwbaar. En van de dimensie competentie waren dat: intelligent, competent en bekwaam. De items zijn overgenomen uit de onderzoeken van Brambilla et al. (2011) en Leach et al. (2007). De drie items van elke dimensie werden op de volgende manier verweven in een stelling en voorgelegd aan de respondent: “Linda is [item]”. De stellingen werden beoordeeld op een 7-punts Likertschaal, die liep van -3 (*helemaal niet*) tot +3 (*helemaal wel*). De stellingen over de stereotypen zijn weergegeven in Bijlage 2 (p.47).

Met de Cronbach's Alpha kan de interne consistentie van schalen gemeten worden. Cronbach's Alpha staat voor hoe goed de items samen een schaal vormen. De waarde van

Cronbach's Alpha voor de schaal sociabiliteit was $\alpha = 0.69$. De interne consistentie van deze schaal wordt omschreven als 'voldoende'. De waarde van Cronbach's Alpha voor de schaal moraliteit was $\alpha = 0.80$. De interne consistentie wordt omschreven als 'goed'. De waarde voor de schaal competentie was $\alpha = 0.86$. Deze waarde voor de interne consistentie wordt ook omschreven als 'goed'. De waarden voor de interne consistentie komen uit het onderzoek van Leach et al. (2007).

Besluitvorming

De variabele besluitvorming werd gemeten door aan de respondenten te vragen in hoeverre een interventie zou moeten plaatsvinden. Dit werd gemeten op een 7-punts Likertschaal die liep van -3 (*heel erg mee oneens*) tot +3 (*heel erg mee eens*). Voor dit onderzoek werd de respondenten gevraagd om vijf interventies te beoordelen, echter zijn enkel de twee meest ingrijpende interventies uit de survey meegenomen in de analyses. Deze keuze is gemaakt op grond van praktische overwegingen, namelijk vanwege beperkte tijd voor een analyse van alle vijf interventies. Deze volgende items werden meegenomen in de analyses: 'Er wordt een ondertoezichtstelling voor Kevin verzocht bij de kinderrechter. Dit betekent dat Kevin thuis blijft wonen bij zijn moeder, maar dat er ook een jeugdbeschermer komt die meekijkt in het gezin en (eventueel gedwongen), ambulante hulpverlening inzet' en 'Een uithuisplaatsing, waarbij Kevin in een pleeggezin wordt geplaatst'. De interventies over besluitvorming en de Likertschaal komen uit de publicatie van Middel et al. (2022). De stellingen over de interventies wat betreft besluitvorming staan in Bijlage 3 (p.48).

Procedure

Voor dit onderzoek is er gebruik gemaakt van het softwareprogramma Qualtrics. Het softwareprogramma Qualtrics maakt het mogelijk om surveys te ontwerpen, te verspreiden, gegevens te verzamelen en antwoorden te analyseren (Qualtrics, 2005).

De respondenten van het onderzoek zijn op verschillende manieren geworven. De survey is onder andere verspreid via Whatsapp. De survey is in verschillende Whatsappgroepen van studies aan de Rijksuniversiteit Groningen gestuurd, namelijk de Whatsappgroep van het tweede jaar Pedagogische Wetenschappen, de Whatsappgroep van het derde jaar Pedagogische wetenschappen, de Whatsappgroep van de Master Orthopedagogiek en een Whatsappgroep van het derde jaar sociologie. Daarnaast zijn er ook respondenten geworven tijdens vier werkgroepen van tweedejaars studenten Pedagogische Wetenschappen, door de survey tijdens de werkgroep aan de studenten voor te leggen. Ten slotte is de survey

nog voorgelegd tijdens een college van de master Orthopedagogiek op de Rijksuniversiteit Groningen. De respondenten zijn voorafgaand aan de survey (zowel in de colleges en werkgroepen als via Whatsapp) op de hoogte gesteld van het onderwerp van de survey (besluitvorming in de jeugdbescherming), de doelgroep van de survey (toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals), de inhoud van de survey (vignet en stellingen) en de tijdsduur van de survey (tussen de 5-8 minuten). In de (werk)colleges werd extra benadrukt dat deelname aan de survey vrijwillig was en dat individueel invullen belangrijk was. De survey konden de respondenten invullen door op de link te drukken (via Whatsapp) of door de link in te vullen in de webbrowser of de QR-code te scannen (tijdens de werkgroepen en het college).

Bij het openen van de link of het scannen van de QR-code kwamen de respondenten bij de informatiepagina (Bijlage 4, p.49) van het onderzoek terecht. Op deze informatiepagina stond informatie over het doel, de doelpopulatie, de mogelijke impact van het onderzoek en de rechten(waarborging) van de participant. De dataverzameling van het onderzoek vond plaats van 27 november 2023 tot en met 11 december 2023.

Ethische kwesties

Binnen de context van het onderzoek waren er diverse ethische overwegingen die van cruciaal belang waren. Op de informatiepagina van de survey werden de respondenten hiervan op de hoogte gesteld. Op de informatiepagina werd een waarschuwing gegeven over het onderwerp van het onderzoek; in het onderzoek kwamen namelijk vermoedens van kindermishandeling voor en dit zou voor respondenten negatieve emoties kunnen opwekken. Ook werden de rechten van de respondent hier benoemd; zo werd er benoemd dat deelname vrijwillig was en dat er op elk moment kon worden gestopt met het onderzoek, wat er van de respondenten werd gevraagd tijdens het onderzoek en hoe de onderzoekers met de gegevens om zouden gaan. Ook was er de mogelijkheid om vragen te stellen. Ten slotte werd er aan de respondenten om geïnformeerde toestemming gevraagd (Bijlage 6, p53).

Echter is er voor gekozen om niet alle informatie over het onderzoek te geven. Zo zijn de onderzoeksvragen niet genoemd en is in de beschrijving van het doel enige informatie weggelaten, omdat dit de sociaalwenselijkheid van de respondenten had kunnen beïnvloeden. Er is geen expliciete toelichting gegeven over dat er onderzoek werd gedaan naar de stereotypen van respondenten wat betreft armoede en daaropvolgend besluitvorming.

Respondenten zijn van het specifieke doel alsnog op de hoogte gesteld op de afsluitende pagina (Bijlage 5, p.52), nadat zij de survey hadden ingevuld.

Huidig onderzoek was geregistreerd bij de Ethische Commissie Pedagogische en Onderwijswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen

Analyseplan

Voor de analyse van de onderzoeksgegevens werd gebruik gemaakt van het programma IBM Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) versie 26. In het programma SPSS kun je gegevens invoeren, beheren en analyseren en statistische resultaten visualiseren en rapporteren (IBM, 2019).

Binnen SPSS vond een kwaliteitsbeoordeling van de onderzoeksgegevens plaats. Naast de mensen die geen geïnformeerde toestemming hadden gegeven, werden respondenten met missende data en respondenten die minder dan 40 seconden over het lezen van het vignet hadden gedaan, verwijderd uit de steekproef. Daaropvolgend werd de beschrijvende statistiek uitgevoerd wat betreft jeugdbeschermingsinterventies en de dimensies van het Stereotype Content Model voor de gehele steekproef om een globaal beeld te krijgen (univariate statistiek). De centrummaten, spreidingsmaten en de range werden hierbij in kaart gebracht. Voor de stereotypen werd daarnaast de interne consistentie uitgerekend. Achtereenvolgens werd de bivariate statistiek uitgevoerd; de onderzoeksgegevens werden geanalyseerd voor twee condities: de groep die het vignet met armoede had gelezen en de groep die het vignet zonder armoede had gelezen. De centrummaten, spreidingsmaten en de range werden hier per conditie weergegeven.

Om een antwoord te geven op de deelvragen en de uiteindelijke onderzoeksvraag zijn de stappen uit het mediatiemodel van Baron & Kenny (1986) gebruikt. Er zijn een aantal regressieanalyses uitgevoerd waarbij bij alle analyses een significantieniveau van $p < 0.05$ werd toegepast. De assumpties onafhankelijke waarnemingen, homoscedasticiteit en normaliteit van de residuen zijn assumpties die voor de regressieanalyses zijn gecontroleerd op eventuele schendingen. Voor alle modellen wordt aangenomen dat er sprake is van onafhankelijke waarnemingen. De survey werd in een groepsapp verspreid, wat kan bijdragen aan individuele deelname. Echter, als respondenten samen waren tijdens het invullen, hebben ze elkaar mogelijk kunnen beïnvloeden. Hetzelfde geldt voor het voorleggen van de enquête tijdens de (werk)colleges. We hebben destijds benadrukt dat de survey individueel ingevuld diende te worden. Er zijn geen aanwijzingen dat de assumptie geschonden is. De assumpties

homoscedasticiteit en normaliteit zijn gecontroleerd door een histogram te maken van de gestandaardiseerde residuen en een scatterplot te maken van de gestandaardiseerde residuen afgezet tegen de gestandaardiseerde voorspellingen. Bij alle regressieanalyses werden de volgende statistieken in kaart gebracht: niet-gestandaardiseerde regressiecoëfficiënten (B), standaardfouten (SE), de t-waarden en bijbehorende significantieniveaus (p-waarden), 95%-betrouwbaarheidsintervallen voor de coëfficiënten en de verklaarde variantie door het model (R^2).

De deelvraag die met de eerste stap kon worden beantwoord was: ‘Hoe beïnvloedt de aanwezigheid van armoede binnen gezinnen de besluitvorming binnen jeugdbescherming?’ Om hier een antwoord op te geven is een regressieanalyse uitgevoerd met armoede als onafhankelijke variabele en besluitvorming als afhankelijke variabele. De analyse is uitgevoerd voor ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Met deze regressieanalyse kon worden onderzocht of armoede een voorspeller was van besluitvorming. Wanneer er geen relatie tussen deze twee variabelen is, viel er niets te mediëren (Baron & Kenny, 1986).

De tweede onderzoeksvraag werd beantwoord in stap 2 van het mediatiemodel en luidde als volgt: ‘Wat is de invloed van gezinnen die in armoede leven op de vorming van stereotypen onder jeugdbeschermingsprofessionals?’ Deze onderzoeksvraag kon worden beantwoord door een regressieanalyse uit te voeren, waarbij armoede onafhankelijke variabele was en stereotypen de afhankelijke variabele. Deze analyse is voor elk van de stereotypen uitgevoerd. In deze stap werd voorspeld of armoede een voorspeller was van stereotypen. Wanneer armoede geen voorspeller was van stereotypen, was er geen mediatie (Baron & Kenny, 1986).

Met de laatste twee stappen van het mediatiemodel kon antwoord worden gegeven op de laatste deelvraag en op de onderzoeksvraag. De derde deelvraag luidde als volgt: ‘Hoe beïnvloeden de stereotypen die jeugdbeschermingsprofessionals hebben de besluitvorming binnen de jeugdbescherming?’ In de derde stap van het mediatiemodel werd een regressieanalyse uitgevoerd, waarbij armoede en stereotypen de onafhankelijke variabelen waren en besluitvorming de afhankelijke variabele. Voor beide interventies is de analyse uitgevoerd voor de verschillende stereotypen (6 modellen). In stap 3/4 werd het effect van armoede en stereotypen op besluitvorming geanalyseerd. Met dit model kon worden gekeken of er een effect was van stereotypen op besluitvorming, waarmee de derde deelvraag kon worden beantwoord. Daarna kon met dit model ook worden gekeken of er een effect was van

armoede op besluitvorming. Vervolgens kon worden gekeken of er sprake was van volledige, gedeeltelijke of geen mediatie (Baron & Kenny, 1986) en kon een antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag.

Resultaten

De Figuren van de scatterplots en de histogrammen behorend bij de assumpties homoscedasticiteit en normaliteit van de residuen zijn weergegeven in Bijlage 7 (p.54). Alle verdelingen in de histogrammen lijken normale verdelingen te zijn, er zijn geen aanwijzingen dat de assumptie normaliteit geschonden is. Daarnaast is er uit geen een van de modellen een schending van de homoscedasticiteit af te leiden. Ook voor deze assumptie zijn geen aanwijzingen dat hij geschonden is.

Univariate statistiek

Een overzicht van de univariate statistiek van de interventies en de stereotypen is weergegeven in Tabel 2 (p.22). Ook de Cronbach's Alpha staat hierin weergegeven.

Besluitvorming

De gemiddelde beoordeling van de respondenten op de interventie ondertoezichtstelling is $M = 0.80$ ($SD = 1.17$). Uit de gemiddelde beoordeling kan worden geconcludeerd dat de respondenten het ongeveer *een beetje eens* zijn met het aanbieden van de interventie ondertoezichtstelling [$min = -3.00$, $max = 2.00$]. De interventie uithuisplaatsing wordt door de respondenten gemiddeld beoordeeld met $M = -0.69$ ($SD = 1.28$). Uit de gemiddelde beoordeling valt af te leiden dat de respondenten het ongeveer *een (beetje) oneens* zijn met het aanbieden van de interventie uithuisplaatsing [$min = -3.00$, $max = 2.00$].

Stereotypen

De gemiddelde beoordeling voor het stereotype moraliteit (oprecht, eerlijk, betrouwbaar) is $M = -0.76$ ($SD = 1.00$). Gezien het gemiddelde kunnen we afleiden dat de respondenten de moeder ongeveer *een beetje niet* moreel vinden [$min = -3.00$, $max = 3.00$]. Het stereotype competentie (intelligent, competent en bekwaam) wordt door de respondenten gemiddeld beoordeeld met $M = 0.04$ ($SD = 0.84$). De gemiddelde beoordeling geeft aan dat de respondenten moeder ongeveer *neutraal* competent vinden [$min = -2.00$, $max = 3.00$]. De

gemiddelde beoordeling op het stereotype sociabiliteit (vriendelijk, hartelijk, aardig) door de respondenten is $M = 0.08$ ($SD = 0.83$). Dit oordeel suggereert dat moeder door de respondenten ongeveer als *neutraal* sociaal wordt beoordeeld [$\min = -2.00$, $\max = 3.00$].

De interne consistentie van elk van de subschalen van de drie kerndimensies van het Stereotype Content Model (SCM) zijn berekend. De schaal moraliteit heeft een Cronbach's Alpha van $\alpha = 0.85$. De schaal competentie heeft een Cronbach's Alpha van $\alpha = 0.84$. Ten slotte is de Cronbach's Alpha voor de schaal sociabiliteit $\alpha = 0.90$.

Bivariate statistiek

Een overzicht van de bivariate statistiek is weergegeven in Tabel 2 (p.22). Per type interventie en stereotype is een visuele weergave gemaakt van de beoordelingen van beide groepen in een boxplot, zodat deze met elkaar kunnen worden vergeleken. Deze Figuren zijn weergegeven in Bijlage 8 (p.60).

Besluitvorming

Respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen en respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen, geven de dezelfde beoordeling op het aanbieden van een ondertoezichtstelling (univariate statistiek). In Figuur 3 staat de visuele weergave van de beoordeling van deze groepen op de interventie ondertoezichtstelling. De interventie uithuisplaatsing wordt door de respondenten die het vignet armoede hebben gelezen, beoordeeld met een gemiddelde score van $M = -1.57$. Respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen, beoordelen deze interventie met een gemiddelde van $M = -1.80$. Uit de gemiddelde beoordeling kan worden geconcludeerd dat de respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen het ongeveer *een beetje oneens/oneens* zijn met het aanbieden van de interventie uithuisplaatsing, in vergelijking met de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen die het ongeveer net wat meer *oneens* zijn over het aanbieden van de interventie uithuisplaatsing. Een visuele weergave van de beoordelingen van beide groepen is opgenomen in Figuur 4.

Stereotypen

Het stereotype moraliteit wordt hetzelfde beoordeeld voor zowel de respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen als de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen (univariate statistiek). Figuur 5 toont een visuele weergave van de beoordeling van beide groepen. De gemiddelde beoordeling op het stereotype competentie is

voor de respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen $M = -0.12$. Door de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen wordt dit stereotype beoordeeld met $M = 0.19$. Concluderend vinden beide groepen moeder ongeveer *neutraal* competent. De groep die het vignet met armoede heeft gelezen, is echter iets negatiever over de competentie van moeder, terwijl de groep die het vignet zonder armoede heeft gelezen, iets positiever is. Figuur 6 toont visueel beide groepen met de bijbehorende beoordeling. De beoordeling op het stereotype sociabiliteit is voor de respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen gemiddeld $M = 0.05$. Voor de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen is dit gemiddeld $M = 0.12$. De conclusie hiervan is dat zowel de respondenten die de vignet armoede hebben gelezen als de respondenten die de vignet zonder armoede hebben gelezen, moeder ongeveer *neutraal* sociaal beoordelen. De groep die de vignet zonder armoede heeft gelezen is een klein beetje positiever over moeder haar sociabiliteit. In de visuele weergave van Figuur 7 valt de beoordeling van beide groepen af te lezen.

Tabel 2*Univariate en bivariate statisti*

	Vignet met		Vignet zonder		Totaal		Cronbach's Alpha
	armoede		armoede		N=100		
	N=49		N=51				
	M	SD	M	SD	M	SD	
<hr/>							
Type besluitvorming							
OTS	0.80	1.70	0.80	1.61	0.80	1.17	
UHP	-1.57	1.34	-1.80	1.22	-1.69	1.28	
<hr/>							
Stereotype content model							
Moraliteit	-0.76	1.08	-0.76	0.93	-0.76	1.00	0.85
Competentie	-0.12	0.87	0.19	0.80	0.04	0.84	0.84
Sociabiliteit	0.05	0.83	0.12	0.78	0.08	0.83	0.90
<hr/>							

Mediatie modellen

Deelvraag 1: Het effect van armoede op besluitvorming

Tabel 3 (p.24) toont de uitkomsten van de eerste stap van de regressieanalyse binnen het mediatiemodel behorende bij de eerste deelvraag.

Ondertoezichtstelling. Respondenten die de vignet hebben gelezen waarbij een gezin in armoede leeft, verschillen niet significant in hun oordeel om een ondertoezichtstelling aan te bieden in vergelijking met respondenten die de vignet hebben gelezen waarin geen sprake is van armoede ($B = -0.01$, $SE = 0.33$, $p = 0.981$). De verklaarde variantie van het model is $R^2 < 0.01$, wat betekent dat $<1\%$ van de variantie in de besluitvorming ondertoezichtstelling kan worden verklaard door armoede. Armoede lijkt in dit model geen voorspeller voor een ondertoezichtstelling te zijn.

Uithuisplaatsing. Respondenten die de vignet hebben gelezen waarbij een gezin in armoede leeft, verschillen niet significant in hun oordeel om een uithuisplaatsing aan te bieden in vergelijking met respondenten die de vignet hebben gelezen waarin geen sprake is van armoede ($B = 0.23$, $SE = 0.26$, $p = 0.365$). De verklaarde variantie van het model is $R^2 = 0.01$, wat impliceert dat 1% van de variantie in de besluitvorming uithuisplaatsing kan worden verklaard door armoede. Armoede lijkt in dit model geen voorspeller voor een uithuisplaatsing te zijn.

Tabel 3*Deelvraag 1: Het effect van armoede op besluitvorming (mediatiemodel stap 1)*

		Niet-gestandaardiseerde coëfficiënten				95.0% betrouwbaarheidsinterval voor B		
Model		B	SE	t	Sig.	Ondergrens	Bovengrens	R ²
Ondertoezichtstelling	Intercept	0.80	0.23	3.47	0.001	0.34	1.26	0.00
	Vignet_armoede	-0.01	0.33	-0.02	0.981	-0.66	0.65	
Uithuisplaatsing	Intercept	-1.80	0.18	-10.08	0.000	-2.16	-1.45	0.01
	Vignet_armoede	0.23	0.26	0.91	0.365	-0.28	0.74	

Deelvraag 2: Het effect van armoede op stereotypen

Tabel 4 (p.26) weergeeft stap 2 van het mediatiemodel behorend bij deelvraag 2 voor zowel de interventie ondertoezichtstelling als voor de interventie uithuisplaatsing, omdat de variabele besluitvorming niet mee wordt genomen in deze stap van het mediatiemodel.

Moraliteit. Respondenten die het vignet hebben gelezen waarbij een gezin in armoede leeft, verschillen niet significant in hun oordeel over moeder op de dimensie moraliteit in vergelijking met respondenten die de vignet hebben gelezen waarin geen sprake is van armoede ($B < 0.01$, $SE = 0.20$, $p = 0.989$). De variantie die door dit model wordt verklaard is $R^2 < 0.01$, wat inhoudt dat minder dan 1% van de variantie in moraliteit kan worden verklaard door armoede. Armoede is in dit model geen voorspeller voor moraliteit.

Competentie. Respondenten die het vignet hebben gelezen waarbij een gezin in armoede leeft, verschillen niet significant in hun oordeel over moeder op de dimensie competentie in vergelijking met respondenten die de vignet hebben gelezen waarin geen sprake is van armoede ($B = -0.31$, $SE = 0.17$, $p = 0.070$). $R^2 = 0.03$ is de verklaarde variantie van het model, waaruit kan worden afgeleid dat 3% van de variantie in competentie kan worden verklaard door armoede. Armoede is in dit model geen voorspeller voor competentie.

Sociabiliteit. Er is geen significant effect gevonden op de dimensie sociabiliteit voor respondenten die het vignet hebben gelezen waarbij een gezin in armoede leeft en respondenten die het vignet hebben gelezen waarin geen sprake is van armoede ($B = -0.07$, $SE = 0.17$, $p = 0.676$). De verklaarde variantie van het model bedraagt $R^2 < 0.01$, wat betekent dat minder dan 1% van de variantie in sociabiliteit kan worden verklaard door armoede. Sociabiliteit wordt in dit model niet voorspeld door armoede.

Tabel 4*Deelvraag 2: Het effect van armoede op stereotypen (mediatiemodel stap 2)*

		Niet-gestandaardiseerde coëfficiënten				95.0% betrouwbaarheidsinterval voor B		
Model		B	SE	t	Sig.	Ondergrens	Bovengrens	R ²
Moraliteit	Intercept	-0.77	0.14	-5.43	0.000	-1.04	-0.49	0.00
	Vignet_armoede	0.00	0.20	0.01	0.989	-0.40	0.40	
Competentie	Intercept	0.19	0.12	1.62	0.108	-0.04	0.42	0.03
	Vignet_armoede	-0.31	0.17	-1.83	0.070	-0.64	0.03	
Sociabiliteit	Intercept	0.12	0.12	1.01	0.316	-0.11	0.35	
	Vignet_armoede	-0.07	0.17	-0.42	0.676	-0.40	0.26	0.00

Deelvraag 3: Het effect van stereotypen en armoede op besluitvorming

De bevindingen van stap 3/4 van het mediatiemodel behorend bij deelvraag 3 zijn opgenomen in Tabel 5 (p.29). De bevindingen worden hieronder per type besluitvorming en stereotype gegeven.

Ondertoezichtstelling.

Moraliteit en armoede. Moraliteit heeft in dit model een sterk significante invloed op het aanbieden van de interventie ondertoezichtstelling ($B = -0.85$, $SE = 0.20$, $p < 0.001$). Elke eenheidstoename in moraliteit wordt geassocieerd met een afname van 0.85 eenheden in ondertoezichtstelling. De respondenten die de vignet met armoede hebben gelezen verschillen niet significant op de beoordeling ondertoezichtstelling in vergelijking met de respondenten die de vignet zonder armoede hebben gelezen ($B = -0.01$, $SE = 0.28$, $p = 0.984$). De verklaarde variantie van dit model is $R^2 = 0.26$, wat betekent dat 26% van de variabiliteit in ondertoezichtstelling verklaard kan worden door dit model.

Competentie en armoede. Competentie heeft in dit model geen significant effect op het aanbieden van de interventie ondertoezichtstelling ($B = -0.32$, $SE = 0.20$, $p = 0.114$), wat inhoudt dat er geen significant verschil is in de beoordeling op ondertoezichtstelling tussen hogere en lagere scores op competentie. Ook is er geen aantoonbaar significant effect tussen de respondenten die het vignet met en de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen wat betreft de beoordeling op de interventie ondertoezichtstelling ($B = -0.11$, $SE = 0.33$, $p = 0.755$). De verklaarde variantie van het model is $R^2 = 0.01$, wat betekent dat 1% van de variabiliteit in ondertoezichtstelling kan worden verklaard door dit model.

Sociabiliteit en armoede. Sociabiliteit heeft in dit model een sterk significante invloed op het aanbieden van de interventie ondertoezichtstelling ($B = -0.67$, $SE = 0.19$, $p = 0.001$). Elke eenheidstoename op sociabiliteit gaat samen met een afname van 0.67 eenheden op ondertoezichtstelling. Respondenten die de vignet met armoede hebben gelezen verschillen niet significant van de respondenten die de vignet zonder armoede hebben gelezen op ondertoezichtstelling ($B = -0.06$, $SE = 0.31$, $p = 0.861$). De verklaarde variantie van het model is $R^2 = 0.11$, dit houdt in dat 11% van de variabiliteit in ondertoezichtstelling kan worden verklaard door dit model.

Uithuisplaatsing.

Moraliteit en armoede. Er kan in dit model een sterk significant effect worden aangetoond van moraliteit op uithuisplaatsing ($B = -0.47$, $SE = 0.12$, $p < 0.001$). Elke eenheid dat de beoordeling op moraliteit toeneemt, neemt het aanbieden van de interventie uithuisplaatsing met 0.47 af. Respondenten die de vignet met armoede hebben gelezen verschillen niet significant van de respondenten die de vignet zonder armoede hebben gelezen op uithuisplaatsing ($B = 0.23$, $SE = 0.24$, $p = 0.329$). $R^2 = 0.15$ is de verklaarde variantie van het model, wat betekent dat 15% van de variabiliteit in uithuisplaatsing kan worden verklaard door dit model.

Competentie en armoede. Competentie heeft in dit model geen significant effect op uithuisplaatsing ($B = -0.28$, $SE = 0.15$, $p = 0.070$). Er is geen significant verschil in beoordeling op uithuisplaatsing tussen hogere en lagere scores op competentie. Daarnaast verschilt de beoordeling op de interventie uithuisplaatsing niet voor de respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen en de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen ($B = 0.15$, $SE = 0.26$, $p = 0.569$). $R^2 = 0.04$ is de verklaarde variantie van het model, wat inhoudt dat 2% van de variabiliteit in uithuisplaatsing kan worden verklaard door dit model.

Sociabiliteit en armoede. Sociabiliteit heeft in dit model een sterk significant effect op uithuisplaatsing ($B = -0.66$, $SE = 0.23$, $p < 0.001$). Elke eenheid dat sociabiliteit hoger wordt beoordeeld, wordt uithuisplaatsing 0.66 eenheden lager beoordeeld. Respondenten die het vignet met armoede hebben gelezen en respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen verschillen niet significant van elkaar op sociabiliteit ($B = 0.19$, $SE = 0.23$, $p = 0.424$). De verklaarde variantie van het model is $R^2 = 0.19$, wat betekent dat 19% van de variabiliteit in uithuisplaatsing kan worden verklaard door dit model.

Tabel 5*Deelvraag 3: Het effect van stereotypen en armoede op besluitvorming (mediatiemodel stap 3/4 ondertoezichtstelling)*

Model		Ongestandaardiseerde				95,0% betrouwbaarheidsinterval		
		coëfficiënten				voor B		
		B	SE	t	Sig.	Ondergrens	Bovengrens	R ²
Ondertoezichtstelling	Intercept	0.15	0.23	0.67	0.506	-0.30	0.60	0.26
	Vignet_armoede	-0.01	0.28	-0.02	0.984	-0.57	0.56	
	Moraliteit	-0.85	0.14	-5.98	0.000	-1.14	-0.57	
	Intercept	0.86	0.23	3.71	0.000	0.40	1.33	0.01
	Vignet_armoede	-0.11	0.33	-0.31	0.755	-0.77	0.56	
	Competentie	-0.32	0.20	-1.59	0.114	-0.71	0.08	
	Intercept	0.88	0.22	4.01	0.000	0.45	1.32	0.11
	Vignet-armoede	-0.06	0.31	-0.18	0.861	-0.68	0.57	
	Sociabiliteit	-0.67	0.19	-3.54	0.001	-1.05	-0.29	

Tabel 6*Deelvraag 3: Het effect van stereotypen en armoede op besluitvorming (mediatiemodel 3/4 uithuisplaatsing)*

		Ongestandaardiseerde coëfficiënten				95.0% betrouwbaarheidsinterval voor B		
Model		B	SE	t	Sig.	Ondergrens	Bovengrens	R ²
Uithuisplaatsing	Intercept	-2.17	0.19	-11.38	0.000	-2.54	-1.79	0.15
	Vignet_armoede	0.23	0.24	0.98	0.329	-0.24	0.71	
	Moraliteit	-0.47	0.12	-3.96	0.000	-0.71	-0.24	
	Intercept	-1.75	0.18	-9.77	0.000	-2.11	-1.40	0.04
	Vignet_armoede	0.15	0.26	0.57	0.569	-0.36	0.66	
	Competentie	-0.28	0.15	-1.84	0.070	-0.58	0.02	
	Intercept	-1.73	0.16	-10.59	0.000	-2.05	-1.40	0.19
	Vignet_armoede	0.19	0.23	0.80	0.424	-0.27	0.65	
	Sociabiliteit	-0.66	0.14	-4.72	0.000	-0.94	-0.38	

Conclusie en discussie

Reflectie op resultaten

Het doel van dit onderzoek was om erachter te komen of toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals bepaalde stereotypen vormen over gezinnen die in armoede leven die mogelijk een mediërende rol kunnen spelen in het besluitvormingsproces binnen jeugdbescherming. De onderzoeksgegevens zijn verkregen door een experimentele vignetstudie uit te voeren. Er werd een survey verspreid waarmee kwantitatieve onderzoeksgegevens werden verzameld. De onderzoeksvraag die in dit onderzoek getracht werd te beantwoorden, luidt als volgt: *In welke mate vormen stereotypen van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over gezinnen die in armoede leven een mediërende rol met betrekking tot besluitvorming in de jeugdbescherming?* Om de onderzoeksvraag beter te kunnen beantwoorden, werden de volgende deelvragen opgesteld:

1. Hoe beïnvloedt de aanwezigheid van armoede binnen gezinnen de besluitvorming binnen jeugdbescherming?
2. Wat is de invloed van gezinnen die in armoede leven op de vorming van stereotypen onder jeugdbeschermingsprofessionals.
3. Hoe beïnvloeden de stereotypen die jeugdbeschermingsprofessionals hebben de besluitvorming binnen de jeugdbescherming?

In de eerste deelvraag werd het effect van armoede op besluitvorming onderzocht. Uit de resultaten die betrekking hebben op deze deelvraag komt naar voren dat er geen significante relatie bestaat tussen armoede en besluitvorming, voor zowel de interventie ondertoezichtstelling als de interventie uithuisplaatsing. Dit betekent dat er geen verschil bleek te zijn in het wel of niet vaker inzetten van bepaalde besluitvorming van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals die het vignet met armoede hebben gelezen in vergelijking met respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen. Armoede is in dit model geen voorspeller voor besluitvorming. Deze resultaten zijn niet in lijn met de verwachtingen uit de literatuur, waaruit naar voren kwam dat bepaalde besluitvorming door jeugdbeschermingsprofessionals vaker werd aangeraden bij gezinnen die in armoede opgroeien dan gezinnen die niet in armoede opgroeien (Enosh & Bayer-Topilsky, 2015; Fluke et al., 2003; Stokes en Schmidt, 2011; Bywaters et al., 2016a; Bywaters et al., 2016b). Doordat er geen significante relatie bestaat tussen de twee variabelen, kan er niet worden gesproken van mediatie (Baron & Kenny, 1986). Wellicht kan er geen significant effect worden

aangetoond tussen armoede en besluitvorming vanwege de invloed van sociaalwenselijkheid. Ondanks de aanpak om de sociaalwenselijkheid te minimaliseren, bestaat de mogelijkheid dat respondenten hebben opgemerkt dat het onderzoek draaide om het contrast tussen het vignet met en zonder armoede. Fisher (1993) bevestigt in zijn onderzoek dat ook bij indirecte vragen sociaalwenselijkheid optreedt, wat kan leiden tot vertekeningen in gemeten attitudes, meningen en gedragingen.

In de tweede deelvraag werd het effect van armoede op stereotypen onderzocht. De bevindingen met betrekking tot de tweede deelvraag tonen geen significante relatie tussen armoede en stereotypen; de respondenten die het vignet armoede hebben gelezen verschillen niet significant van de respondenten die het vignet zonder armoede hebben gelezen op beoordeling van de stereotypen moraliteit, competentie en sociabiliteit. Armoede is in dit model geen voorspeller voor stereotypen. Deze deelvraag was gelijk voor beide interventies.

In de derde deelvraag werd het effect van stereotypen en armoede op besluitvorming onderzocht. De uitkomsten behorend bij de derde deelvraag laten niet-significante resultaten zien voor de relatie tussen armoede en besluitvorming in alle drie de modellen, voor zowel ondertoezichtstelling als uithuisplaatsing. Echter werd er wel een significante relatie gevonden tussen moraliteit en ondertoezichtstelling en sociabiliteit en ondertoezichtstelling. Een hoge beoordeling op moraliteit of sociabiliteit gaat samen met een afname in beoordeling op ondertoezichtstelling; elke eenheidstoename in moraliteit wordt geassocieerd met een afname van 0.85 eenheden op de beoordeling ondertoezichtstelling, en elke eenheidstoename op sociabiliteit gaat samen met een afname van 0.67 eenheden op de beoordeling ondertoezichtstelling. Ook werd er een significante relatie gevonden tussen moraliteit en uithuisplaatsing en sociabiliteit en uithuisplaatsing; elke eenheid dat de beoordeling op moraliteit toeneemt, neemt het aanbieden van de interventie uithuisplaatsing 0.47 af, en elke eenheid dat sociabiliteit hoger wordt beoordeeld, wordt uithuisplaatsing 0.66 lager beoordeeld. In dit model voorspellen moraliteit en sociabiliteit de besluitvorming. Het verband tussen competentie en besluitvorming is niet significant. De relatie tussen de stereotypen moraliteit en sociabiliteit en besluitvorming kunnen we benaderen aan de van de Decision-Making Ecology van Baumann et al. (2011). Hieruit komt naar voren dat bij deze deelvraag de persoonlijke factoren van de besluitvormer, zoals de overtuigingen van de respondent van aanzienlijke invloed zijn op de uiteindelijke beslissing. Uit dit onderzoek bleek dat moraliteit en sociabiliteit de beoordeling op ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing

voorspellen, wat consistent is met de bevindingen van Middel et al. (2022). Zij vonden ook dat hoe moreler iemand werd, hoe minder snel er een interventie werd aangeboden.

Ter beantwoording van de hoofdvraag kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van mediatie. De hypothese dat stereotypen van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over gezinnen die in armoede leven de besluitvorming beïnvloeden, waardoor deze gezinnen vaker een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing wordt geadviseerd dan voor de gezinnen die niet in armoede leven, wordt dus verworpen. Wel blijken de stereotypen moraliteit en sociabiliteit de beoordelingen op ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing in dit model te voorspellen. In Bijlage 9 (p.63) worden de uiteindelijke conceptuele modellen weergegeven van de mediatiemodellen voor ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. De gestippelde lijn duidt op een niet-significante relatie en de doorlopende pijl op een significante relatie.

Sterke punten en beperkingen

Dit onderzoek kent zowel sterke punten als beperkingen. Een sterk punt van dit onderzoek betreft het onderzoeksdesign, namelijk een experimentele vignetstudie. De respondenten werden willekeurig aan een conditie toegewezen, hierdoor kunnen oorzaak en gevolg relaties helder in beeld worden gebracht. De onderzoeker had door de experimentele vignetstudie een hoge mate van controle op de onafhankelijke variabelen, waardoor specifieke kenmerken van de vignetten konden worden gemanipuleerd voor het bestuderen van effecten (Taylor, 2006). Daarnaast is een sterk punt aan een vignetstudie dat de beïnvloeding van sociaalwenselijkheid minder groot is dan bij een instrument waar directe vragen worden gesteld, zoals vragenlijsten (Groves et al., 2004). De sociaalwenselijkheid is ook ondervangen doordat aan het begin geen expliciete toelichting werd gegeven over dat onderzoek werd gedaan naar de stereotypen van respondenten wat betreft armoede en daaropvolgend besluitvorming, er werd enkel verteld dat het ging om een onderzoek naar besluitvorming in de jeugdbescherming. Een andere sterkte in dit onderzoek betreft de betrouwbaarheid van het meetinstrument voor de stereotypen. De interne consistentie voor de subschalen moraliteit, competentie en sociabiliteit waren respectievelijk $\alpha = 0.85$, $\alpha = 0.84$ en $\alpha = 0.90$. De interne consistenties van alle subschalen is goed wat duidt op een hoge betrouwbaarheid op de meting van stereotypen (Leach et al., 2007). Ten slotte zijn er in dit onderzoek sterke significante effecten gevonden namelijk met een p-waarde van of kleiner dan $p = 0.001$.

Echter zijn er ook enkele beperkingen aan dit onderzoek. Zo zijn de respondenten geworven met een gemaksteekproef, waardoor de respondenten uitsluitend uit de omgeving

van de onderzoekers kwamen. Dit heeft als gevolg dat niet iedereen evenveel kans heeft gehad om in de steekproef geïnccludeerd te worden (Agresti, 2018). Dit zorgt ervoor dat de onderzoeksresultaten waarschijnlijk niet generaliseerbaar zijn naar de doelpopulatie.

Daarnaast is een beperking dat het onderzoeksdesign cross-sectioneel is, waardoor de beoordeling een momentopname is. Persoonlijke invloeden kunnen dan een grote invloed hebben en deze blijken tevens uit het model van Baumann et al. (2011) de beslissingsdrempel in de besluitvorming te bepalen.

Aanbeveling voor vervolgonderzoek

Een suggestie voor vervolgonderzoek is het repliceren van het huidige onderzoek, waarbij het doel is om een grotere en demografisch meer verdeelde steekproef te verkrijgen zodat de uitkomsten van het onderzoek beter te generaliseren zijn naar de doelpopulatie. De steekproeftrekking die kan worden gebruikt is een gestratificeerde steekproef, waarbij respondenten uit elke provincie worden geïnccludeerd (Agresti, 2018).

Een andere aanbeveling voor toekomstig onderzoek is het gebruiken van een ander onderzoeksdesign. Mogelijk kan het zo zijn dat de ecologische validiteit van het onderzoek (Taylor, 2006) laag is, waardoor de respondenten de situatie niet goed kunnen vertalen naar de werkelijkheid. Door de casus meer beeldend te maken, kan een respondent de situatie beter vertalen naar de werkelijkheid. Onderzoeksdesign zouden bijvoorbeeld het afspelen van een film of het uitvoeren van een toneelstuk kunnen zijn met de bestaande casus.

Ook kan het interessant zijn om een vergelijkende studie uit te voeren tussen toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals en professionals die reeds ervaring hebben in de jeugdbescherming. Dit kan interessant zijn, omdat uit het onderzoek van Baumann et al. (2011) blijkt dat ervaring een grote rol speelt in de besluitvorming.

Aanbeveling voor beleid en praktijk

Uit dit onderzoek kwam naar voren dat hoe iemand wordt beoordeeld op moraliteit en sociabiliteit invloed heeft op de besluitvorming die diegene wordt aangeboden. Het is dan ook belangrijk dat de jeugdbeschermingsprofessionals die een rol spelen in het bredere besluitvormingsproces trainingen krijgen om hen bewust te laten worden van deze beïnvloeding van stereotypen op de besluitvorming en hen te leren hoe deze beïnvloeding kan worden geëlimineerd. Dit sluit aan op het onderzoek van Valverde-Bolivar et al. (2022) waaruit bleek dat een hogere mate van training in het beroepsveld gepaard ging met minder

stigmatisering onder professionals en waardoor zij minder beïnvloedbaar waren voor stigmatisering. Allereerst is het belangrijk dat de deelnemers in de training leren hoe stereotypen ontstaan, hoe deze worden versterkt en hoe ze het besluitvormingsproces beïnvloeden (Levy & Dweck, 1998). Vervolgens kan bewustwording over eigen stereotypen worden bereikt door middel van workshops, discussies en casusbesprekingen waarin de deelnemers reflecteren op hoe hun eigen achtergrond en ervaringen hun percepties en beslissingen kunnen beïnvloeden (Devine et al., 2012). Ten slotte moeten de trainingen worden gevolgd door regelmatige supervisie en ondersteuning om ervoor te zorgen dat professionals op de hoogte blijven van recente ontwikkelingen en hun vaardigheden kunnen blijven verbeteren (Snyder et al., 2015).

Het is daarnaast belangrijk dat de jeugdbeschermingsprofessionals goede protocollen tot hun beschikking hebben, waarmee de onzekerheid en daarmee de invloed van stereotypen zoveel mogelijk kan worden beperkt. Dit omdat uit onderzoek blijkt dat in gevallen waar veel onzekerheid speelt (Fluke et al., 2010), een grote invloed van stereotypen speelt (Enosh & Bayer-Topilsky, 2015). Ook is het belangrijk om casussen waarover besluitvorming moet worden geadviseerd zoveel mogelijk te bespreken in multidisciplinaire overleggen, zodat ook de vooroordelen van elkaar kunnen worden opgemerkt.

Tenslotte is het belangrijk dat in het onderwijs, uitleg over jeugdbescherming meer wordt ingebed, omdat dit nu ontbreekt. Dit is belangrijk omdat volgens de Decision-Making Ecology van Baumann et al. (2011) ervaring een grote rol speelt in de beslissingsdrempel binnen de besluitvorming. Het blijkt namelijk dat beginnende professionals eerder geneigd zijn om 'veiligere' keuzes te maken wat wil zeggen dat zij eerder een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing adviseren dan meer ervaren professionals (Baumann et al., 2011).

Literatuurlijst

- Agresti, A (2018). *Statistical methods for the social sciences (fifth edition)*. Pearson Education.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of personality and social psychology*, 51(6), 1173.
- Barter, C., Renold, E. (1999). The use of vignettes in survey research. *Social Research Update 25*, University of Surrey.
- Baumann, D. J., Dalglish, L., Fluke, J., & Kern, H. (2011). *The decision-making ecology*. Washington, DC: American Humane Association.
- Berger, L. M., & Waldfogel, J. (2004). Out-of-home placement of children and economic factors: an empirical analysis. *Review of Economics of the Household*, 2(4), 387–411.
<https://doi.org/10.1007/s11150-004-5654-6>
- Brambilla, M., Rusconi, P., Sacchi, S., & Cherubini, P. (2011). Looking for honesty: The primary role of morality (vs sociability and competence) in information gathering. *European Journal of Social Psychology*, 41(2), 135–143.
<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1002/ejsp.744>
- Britner, P. A., & Mossler, D. G. (2002). Professionals' decision-making about out-of-home placements following instances of child abuse. *Child abuse & neglect*, 26(4), 317-332.
- Bywaters, P., Brady, G., Sparks, T., & Bos, E. (2016a). Child welfare inequalities: New evidence, further questions. *Child & Family Social Work*, 21(3), 369–380.
<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/cfs.12154>

- Bywaters, P., Brady, G., Sparks, T., & Bos, E. (2016b). Inequalities in child welfare intervention rates: The intersection of deprivation and identity. *Child & Family Social Work, 21*(4), 452–463. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/cfs.12161>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2023, 30 oktober). *Huiselijk geweld; aard geweld, aanvullende informatie, Veilig Thuis-regio*.
Geraadpleegd op 16 december 2023, van
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84850NED/table?ts=162159194348>
- Centraal Planbureau (CPB). (2023). *Centraal Economisch Plan 2023*.
Geraadpleegd op 30 oktober 2023, van
<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Raming-Centraal-Economisch-Plan-CEP-2023.pdf>
- Cuddy, A.J.C., Fiske, S.T., & Glick, P. (2008). Warmte en competentie als universele dimensies van sociale perceptie: het stereotype inhoudsmodel en de BIAS-kaart. In M.P. Zanna (red.), *Advances in experimentele sociale psychologie, deel 40*. (deel 40, pp. 61–149). Elsevier Academische Pers.
[https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/S0065-2601\(07\)00002-0](https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/S0065-2601(07)00002-0)
- Devine, P. G., Forscher, P. S., Austin, A. J., & Cox, W. T. L. (2012). Long-term reduction in implicit race bias: A prejudice habit-breaking intervention. *Journal of Experimental Social Psychology, 48*(6), 1267–1278.
<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.jesp.2012.06.003>
- Drake, B., & Jonson-Reid, M. (2013). Poverty and child maltreatment. In *Handbook of child maltreatment* (pp. 131-148). Dordrecht: Springer Netherlands.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-82479-2_11

- Enosh, G., & Bayer-Topilsky, T. (2015). Reasoning and bias: Heuristics in safety assessment and placement decisions for children at risk. *British Journal of Social Work, 45*(6), 1771–1787. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1093/bjsw/bct213>
- Feely, M., & Bosk, E. A. (2021). That which is essential has been made invisible: The need to bring a structural risk perspective to reduce racial disproportionality in child welfare. *Race and Social Problems, 13*(1), 49–62. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s12552-021-09313-8>
- Finch, J. (1987). The vignette technique in survey research. *Sociology, 21*(1), 105–114.
- Fisher, R. J. (1993). Social desirability bias and the validity of indirect questioning. *Journal of Consumer Research, 20*(2), 303–315. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1086/209351>
- Fiske, S. T., Cuddy, A. J. C., Glick, P., & Xu, J. (2002). A Model of (Often Mixed) Stereotype Content: Competence and Warmth Respectively Follow From Perceived Status and Competition. *82* (6), 878–902.
- Fiske, S. T., & Taylor, S. E. (2013). *Social cognition : from brains to culture* (2th ed.). SAGE Publications.
- Flisher, A. J., Kraemer, R. A., Hoven, C. W., Greenwald, S., Alegria, M., Bird, H. R., & Moore, R. E. (1997). Psychosocial characteristics of physically abused children and adolescents. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry, 36*, 123-131.
- Fluke, J. D., Chabot, M., Fallon, B., MacLaurin, B., & Blackstock, C. (2010). Placement decisions and disparities among aboriginal groups: An application of the decision making ecology through multi-level analysis. *Child abuse & neglect, 34*(1), 57-69.

- Fluke, J. D., Yuan, Y.-Y. T., Hedderson, J., & Curtis, P. A. (2003). Disproportionate representation of race and ethnicity in child maltreatment: Investigation and victimization. *Children and Youth Services Review*, 25(5–6), 359–373.
[https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/S0190-7409\(03\)00026-4](https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/S0190-7409(03)00026-4)
- Garrett, P. M. (in press) ‘Social work with children and families: England and the Republic of Ireland’, in M. Lavalette (ed.), *Radical and Critical Perspectives on Contemporary Social Work*.
- Gold, N., Benbenishty, R., & Osmo, R. (2001). A comparative study of risk assessments and recommended interventions in Canada and Israel. *Child abuse & neglect*, 25(5), 607-622.
- Graham, A., & Truscott, J. (2019). *The Loss and Grief of Children in Out- of-Home Care: A Literature Review*. Southern Cross University. <https://doi.org/10.25918/report.88>
- Groves, R. M., Singer, E., Lepkowski, J. M., Heeringa, S. G., & Alwin, D. F. (2004). Survey methodology. In J. S. House, F. T. Juster, R. L. Kahn, H. Schuman, & E. Singer (Eds.), *A telescope on society: Survey research and social science at the University of Michigan and beyond*. (pp. 21–64). The University of Michigan Press.
- IBM Corp. (2019). IBM SPSS Statistics for Windows (Version 26.0) [Computer software].
IBM Corp.
- Jeugdwet 2015*. (2014, 1 maart). Geraadpleegd op 28 juni 2024, van
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2024-01-01>
- Jeugdzorg Nederland. (z.d). *Jeugdbescherming*. Geraadpleegd op 15 januari 2024, van
<https://www.jeugzorgnederland.nl/jeugdbescherming/jeugdbescherming/>

- Jonson-Reid, M., Drake, B., & Kohl, P. L. (2009). Is the overrepresentation of the poor in child welfare caseloads due to bias or need? *Children and Youth Services Review, 31*(3), 422–427. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.chilyouth.2008.09.009>
- Kraemer, H. C., Stice, E., Kazdin, A., Offord, D., & Kupfer, D. (2001). How do risk factors work together? Mediators, moderators, and independent, overlapping, and proxy risk factors. *The American Journal of Psychiatry, 158*(6), 848–856. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1176/appi.ajp.158.6.848>
- Leach, C. W., Ellemers, N., & Barreto, M. (2007). Group virtue: The importance of morality (vs competence and sociability) in the positive evaluation of in-groups. *Journal of Personality and Social Psychology, 93*(2), 234–249. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0022-3514.93.2.234>
- Levy, S. R., Stroessner, S. J., & Dweck, C. S. (1998). Stereotype formation and endorsement: The role of implicit theories. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*(6), 1421–1436. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0022-3514.74.6.1421>
- López, M. L., Bouma, H., Knorth, E. J., & Grietens, H. (2019). The Dutch child protection system: Historical overview and recent transformations. *National systems of child protection: Understanding the international variability and context for developing policy and practice, 173-192.*
- Ludwick, R., & Zeller, R. A. (2001). The factorial survey: an experimental method to replicate real world problems. *Nursing Research, 50*(2), 129–33.
- McConnell, D., Llewellyn, G., & Ferronato, L. (2006). Context-contingent decision-making in child protection practice. *International Journal of Social Welfare, 15*(3), 230–239. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/j.1468-2397.2006.00409.x>

Memorie van Toelichting bij de Jeugdwet 2015. (2013, juli).

Geraadpleegd op 29 juni 2024, van

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en>

[publicaties/kamerstukken/2013/07/01/memorie-van-toelichting-bij-de-jeugdwet.html](http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/01/memorie-van-toelichting-bij-de-jeugdwet.html)

Middel, F., López López, M., Fluke, J., & Grietens, H. (2022). Racial/ethnic and gender disparities in child protection decision-making: What role do stereotypes play? *Child Abuse & Neglect*, *127*, 1–16.

<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.chiabu.2022.105579>

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (z.d.). *Kindermishandeling*.

Geraadpleegd op 29 juni 2024, van

<https://www.huiselijkgeweld.nl/themas/kindermishandeling#:~:text=Naar%20schattin g%20zijn%20elk%20jaar,valt%20er%20bijvoorbeeld%20ook%20onder.>

Nederlands Jeugdinstituut (NJI). (z.d.). *Wat is de toelagenaffaire?*

Geraadpleegd op 26 februari 2024, van

<https://www.nji.nl/toelagenaffaire/wat-is-de-toelagenaffaire>

Pelton, L. H. (2015). The continuing role of material factors in child maltreatment and placement. *Child Abuse & Neglect*, *41*, 30–39.

<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.chiabu.2014.08.001>

Pelton, L. H. (1994). The role of material factors in child abuse and neglect. In G. B. Melton & F. D. Barry (Eds.), *Protecting children from abuse and neglect: Foundations for a new strategy*. (pp. 131–181). Guilford Press.

Qualtrics. (2005). <https://www.qualtrics.com/nl/>

Quick, D., & Scott, A. L. (2019). Affect and emotion in a Parent's engagement with statutory childprotection services: Navigating stigma and 'identity assault'. *The British Journal of Social Work*, 49(2), 485-502.

Raad voor de Kinderbescherming. (datum). *Beschermingsonderzoek bij zorgen over gezinssituatie*. Geraadpleegd op 19 december 2023, van <https://www.kinderbescherming.nl/voor-kind-en-ouder/beschermingsonderzoek>

Rijksoverheid. (z.d.). *Wat is kindermishandeling?* Geraadpleegd op 29 december 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kindermishandeling/wat-kindermishandeling-is>

Roose, R., Roets, G. and Schiettecat, T. (2012) 'Implementing a strengths perspective in child welfare and protection: A challenge not to be taken lightly', *European Journal of Social Work Advance Access* published on December 5, 2012, 10.1080/ 13691457.2012.739555.

Sedlak, A. J., Mettenburg, J., Basena, M., Peta, I., McPherson, K., Greene, A., & Li, S. (2010). Fourth national incidence study of child abuse and neglect (NIS-4). *Washington, DC: US Department of Health and Human Services*, 9, 2010.

Snyder, PA, Hemmeter, ML, & Fox, L. (2015). Ondersteuning van de implementatie van evidence-based practices door middel van practice-based coaching. *Topics in early childhood special education* , 35 (3), 133-143.

Stokes, J., & Schmidt, G. (2011). Race, poverty and child protection decision making. *British Journal of Social Work*, 41(6), 1105–1121. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1093/bjsw/bcr009>

- Taylor, B. J. (2006). Factorial Surveys: Using Vignettes to Study Professional Judgement. *British Journal of Social Work*, 36(7), 1187–1207. <https://10.1093/bjsw/bch345>
- United Nations. (1989). Verdrag inzake de rechten van het kind. Opgevraagd van https://wetten.overheid.nl/BWBV0002508/2002-11-18#Verdrag_2
- Valverde-Bolivar, E., García-Arenas, J. J., Pelegrin, I. L., Pérez-Gómez, L., Muñoz-López, M., & Simonelli-Muñoz, A. J. (2022). The stigma of mental health professionals towards users with a mental disorder. *Actas Españolas de Psiquiatría*, 50(4), 178.
- Wharf, B. (2007) ‘The case for a comprehensive vision for child welfare’, in L. T. Foster and B. Wharf (eds), *People, Politics, and Child Welfare in British Columbia*, Vancouver, UBC Press, pp. 34 – 65.

Bijlagen

Bijlage 1 – De vignetten

Vignet met armoede

Hieronder lees je een melding die gedaan is bij Veilig Thuis: een organisatie waar mensen terecht kunnen als ze vermoedens hebben van kindermishandeling. Lees de informatie in de melding zorgvuldig door.

Melding Familie M.

Bij Veilig Thuis is een melding gemaakt vanwege vermoedens van kindermishandeling over Kevin (8 jaar oud). De buurvrouw heeft de melding gedaan, omdat ze bezorgd is om Kevin en omdat ze sterke vermoedens heeft dat hij mishandeld wordt door zijn moeder. Gisteravond hoorde ze dat moeder, Linda, schreeuwde tegen Kevin. Volgens de buurvrouw schreeuwde moeder luid dat Kevin zijn mond moest houden en dat ze wenste dat Kevin nooit geboren was. Vervolgens hoorde de buurvrouw doffe dreunen, waardoor zij sterk vermoedde dat Kevin werd geslagen. Ook hoorde ze Kevin achteraf huilen. De buurvrouw stelt dat het zeker niet de eerste keer is dat Linda uitbarst in woede tegenover Kevin. Daarnaast komt het vaak voor dat Kevin zonder toezicht door de buurt loopt.

Huisbezoek

Een medewerker van Veilig Thuis bezoekt het gezin een dag nadat de buurvrouw de melding heeft gedaan. Ze praat met Linda in de woonkamer, terwijl Kevin op zijn slaapkamer speelt. Linda vertelt dat hun flat een sociale huurwoning is. Linda heeft geen baan en ontvangt op dit moment een bijstandsuitkering. Linda heeft al enkele maanden haar huur niet kunnen betalen en heeft een huurachterstand van 5 maanden opgelopen. Ook heeft Linda schulden bij de energiemaatschappij en de belastingdienst. Door de ruzies bij de scheiding, is de vader van Kevin niet meer in beeld. Linda schrikt als de medewerker van Veilig Thuis vertelt over de melding. Moeder zegt dat Kevin gisteren boos en driftig was en haar expres irriteerde door zijn speelgoed niet op te ruimen, ondanks dat Linda meerdere keren gevraagd had om dit te doen. Linda vertelt dat ze om deze reden haar stem heeft verheft richting Kevin. Ze ontkent dat ze Kevin geslagen heeft. Wanneer Kevin op een later moment naar de woonkamer komt, vindt de medewerker van Veilig Thuis dat Kevin erg teruggetrokken lijkt.

Gesprek met leerkracht

De medewerker van Veilig Thuis heeft de leerkracht van Kevin benaderd. De leerkracht geeft aan dat ze vandaag blauwe plekken op de arm van Kevin heeft gezien. De leerkracht benoemt dat Kevin op de schoolse vakken slechter presteert dan zijn klasgenoten. Daarnaast kan Kevin zich vaak niet goed concentreren wanneer hij zelfstandig aan zijn schooltaken moet werken. Op het gebied van sociale vaardigheden voegt de leerkracht toe dat Kevin vrienden heeft in de klas. Echter kan Kevin af en toe ook disproportioneel boos kan zijn op andere kinderen, waarbij hij soms ook andere kinderen slaat.

Vignet zonder armoede

Hieronder lees je een melding die gedaan is bij Veilig Thuis: een organisatie waar mensen terecht kunnen als ze vermoedens hebben van kindermishandeling. Lees de informatie in de melding zorgvuldig door.

Melding Familie M.

Bij Veilig Thuis is een melding gemaakt vanwege vermoedens van kindermishandeling over Kevin (8 jaar oud). De buurvrouw heeft de melding gedaan, omdat ze bezorgd is om Kevin en omdat ze sterke vermoedens heeft dat hij mishandeld wordt door zijn moeder. Gisteravond hoorde ze dat moeder, Linda, schreeuwde tegen Kevin. Volgens de buurvrouw schreeuwde moeder luid dat Kevin zijn mond moest houden en dat ze wenste dat Kevin nooit geboren was. Vervolgens hoorde de buurvrouw doffe dreunen, waardoor zij sterk vermoedde dat Kevin werd geslagen. Ook hoorde ze Kevin achteraf huilen. De buurvrouw stelt dat het zeker niet de eerste keer is dat Linda uitbarst in woede tegenover Kevin. Daarnaast komt het vaak voor dat Kevin zonder toezicht door de buurt loopt.

Huisbezoek

Een medewerker van Veilig Thuis bezoekt het gezin een dag nadat de buurvrouw de melding heeft gedaan. Ze praat met Linda in de woonkamer, terwijl Kevin op zijn slaapkamer speelt. Linda vertelt dat zij na de scheiding met de vader van Kevin in de twee-onder-een-kap woning is blijven wonen. Het lukt Linda met haar eigen inkomen goed om in haar eentje de

hypotheek te betalen en rond te komen. Door de ruzies bij de scheiding, is de vader van Kevin niet meer in beeld. Linda schrikt als de medewerker van Veilig Thuis vertelt over de melding. Moeder zegt dat Kevin gisteren boos en driftig was en haar expres irriteerde door zijn speelgoed niet op te ruimen, ondanks dat Linda meerdere keren gevraagd had om dit te doen. Linda vertelt dat ze om deze reden haar stem heeft verheft richting Kevin. Ze ontkent dat ze Kevin geslagen heeft. Wanneer Kevin op een later moment naar de woonkamer komt, vindt de medewerker van Veilig Thuis dat Kevin erg teruggetrokken lijkt.

Gesprek met een leerkracht

De medewerker van Veilig Thuis heeft de leerkracht van Kevin benaderd. De leerkracht geeft aan dat ze vandaag blauwe plekken op de arm van Kevin heeft gezien. De leerkracht benoemt dat Kevin op de schoolse vakken slechter presteert dan zijn klasgenoten. Daarnaast kan Kevin zich vaak niet goed concentreren wanneer hij zelfstandig aan zijn schooltaken moet werken. Op het gebied van sociale vaardigheden voegt de leerkracht toe dat Kevin vrienden heeft in de klas. Echter kan Kevin af en toe ook disproportioneel boos kan zijn op andere kinderen, waarbij hij soms ook andere kinderen slaat.

Bijlage 4 – Informatiepagina

Onderzoek “Besluitvorming in de jeugdbescherming”

INFORMATIEPAGINA

Beste lezer,

Onze namen zijn Janneke en Fenna. Wij volgen de master Orthopedagogiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Bedankt voor je interesse in het onderzoek “Besluitvorming in de jeugdbescherming”! Op deze pagina lees je meer informatie over het onderzoek. Als je mee wilt doen, kun je dit onderaan deze pagina aangeven.

Moet ik meedoen aan dit onderzoek?

Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig. Wel is jouw toestemming nodig. Lees deze informatie daarom goed door en besluit vervolgens of je wel of niet mee wilt doen. Als je besluit om niet mee te doen, hoef je niet uit te leggen waarom en zal dit geen negatieve gevolgen voor jou hebben. Dit recht geldt op elk moment, dus ook nadat je hebt toegestemd in deelname aan het onderzoek.

Wie kunnen er meedoen aan het onderzoek?

Studenten die een opleiding doen die mogelijk kan leiden tot een carrière waarmee ze te maken krijgt met jeugdbescherming en/of casussen met kindermishandeling. Te denken valt aan studies zoals: Pedagogiek, Pedagogische Wetenschappen, Onderwijswetenschappen, Lerarenopleiding, Psychologie, Sociologie, Social Work en Toegepaste Psychologie. Ook studenten die een soortgelijke opleiding volgen, kunnen meedoen aan dit onderzoek.

Wat vragen wij van jou tijdens dit onderzoek?

Deelname aan deze studie zal ongeveer 5 tot 8 minuten duren. We vragen je om het volgende te doen:

- Het beantwoorden van enkele vragen betreft jouw demografische kenmerken (bijv. leeftijd, studie)
- Het lezen van een casus waarbij vermoedens zijn van kindermishandeling
- Het scoren van stellingen, onder andere over hoe jij denkt over de casus en hoe er gehandeld

zou moeten worden.

Doel van het onderzoek

Deze studie beoogt besluitvorming op het gebied van jeugdbescherming te onderzoeken. Door het vergroten van onze kennis over besluitvorming, kan het onderwijs voor toekomstige professionals in de jeugdbescherming verbeterd worden.

Wat doen we met de resultaten van dit onderzoek?

De data die wordt verkregen uit deze vragenlijst zal door masterstudenten worden gebruikt voor het schrijven van hun scriptie.

Mogelijke impact bij deelname aan dit onderzoek

Als je meedoet aan het onderzoek, krijg je een casus te lezen waarbij er vermoedens zijn van kindermishandeling. Het lezen over mishandeling kan negatieve emoties opwekken. Mocht je liever niet over dit onderwerp willen lezen, doe dan niet mee aan dit onderzoek. Je mag ook altijd tijdens het onderzoek jouw deelname stoppen.

Hoe zullen de onderzoekers omgaan met de onderzoeksgegevens?

- Alle verzamelde onderzoeksgegevens zullen zorgvuldig verwerkt worden. We vragen enkel naar demografische kenmerken met als doel kwantitatieve groepsverschillen te onderzoeken.
- De onderzoekers dragen zorg voor een veilige opslag van de onderzoeksgegevens.
- Als je ervoor kiest om je terug te trekken uit deze studie voordat je deze afrondt, zullen jouw antwoorden vernietigd worden. Je kan op elk moment stoppen met de studie door jouw browser of tabblad met de survey te sluiten. Ook aan het einde van de survey kun je aangeven dat we jouw gegevens niet mogen gebruiken in het onderzoek. Het is helaas niet mogelijk om je terug te trekken uit deze studie wanneer jouw deelname is afgerond, omdat we geen informatie verzamelen die ons in staat stelt om jouw specifieke antwoorden in de database te identificeren.

Vragen?

Wanneer je vragen hebt over dit onderzoek, kun je contact opnemen met Floor Middel (scriptiebegeleider en onderzoeker). Dit kan zowel voor, tijdens, als na het onderzoek. Dit kan

per mail via f.middel@rug.nl of telefonisch via 06-31984967.

Deelname aan het onderzoek “Besluitvorming in de jeugdbescherming” is vrijwillig. Je kan jouw deelname aan dit onderzoek altijd stopzetten door de browser of het tabblad met de survey te sluiten. Ook kun je ervoor kiezen om bepaalde vragen in de survey niet te beantwoorden.

Bijlage 5 – Debriefing

Bedankt voor je deelname aan deze studie!

In dit onderzoek zijn we geïnteresseerd in hoe toekomstige professionals besluiten maken in casussen met vermoedens van kindermishandeling, in het bijzonder in gezinnen die in armoede leven. Om deze reden hebben wij je gevraagd om een fictieve casus te lezen waarin er vermoedens zijn van kindermishandeling. Hierbij ben je random toegewezen aan een casus waarbij er wel of geen sprake was van armoede in het gezin.

Meer specifiek waren we geïnteresseerd in de volgende vragen:

- Maken toekomstige professionals andere besluiten wanneer er juist wel of geen sprake is van armoede in een casus?
- Wat zijn de attitudes van toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals over armoede?
- In hoeverre beïnvloeden deze attitudes besluitvorming m.b.t. het inzetten van bepaalde interventies?
- Vormen toekomstige jeugdbeschermingsprofessionals bepaalde stereotypen over ouders die leven in armoede die het besluitvormingsproces beïnvloeden? En beïnvloeden deze stereotypen het besluit om bepaalde interventies in te zetten?

Contact

Je kan contact opnemen met Floor Middel (f.middel@rug.nl of 06-31984967) als je nog verdere vragen hebt over dit onderzoek. In het geval dat je nog opmerkingen hebt over deze studie, noteer deze dan hieronder. Wanneer je toch niet meer wilt deelnemen aan het onderzoek, kun je dit ook hieronder ook aangeven. We zullen dan jouw gegevens uit de database verwijderen.

Bijlage 6 – Geïnformeerde toestemming

INFORMED CONSENT

- Ik heb de informatie over het onderzoek gelezen.
- Ik begrijp waar het onderzoek over gaat, wat er van me gevraagd wordt, welke gevolgen deelname kan hebben, hoe er met mijn gegevens wordt omgegaan, en wat mijn rechten als deelnemer zijn.
- Ik begrijp dat deelname aan het onderzoek vrijwillig is.
- Ik kies er zelf voor om mee te doen.
- Ik kan op elk moment mijn deelname aan het onderzoek stoppen. Als ik stop, hoef ik niet uit te leggen waarom. Stoppen zal geen negatieve gevolgen voor mij hebben.
- Ik geef hieronder aan waar ik toestemming voor geef.

Toestemming deelname aan het onderzoek

- Ja, ik geef toestemming voor deelname
- Nee, ik geef geen toestemming voor deelname

Toestemming voor verwerking persoonsgegevens

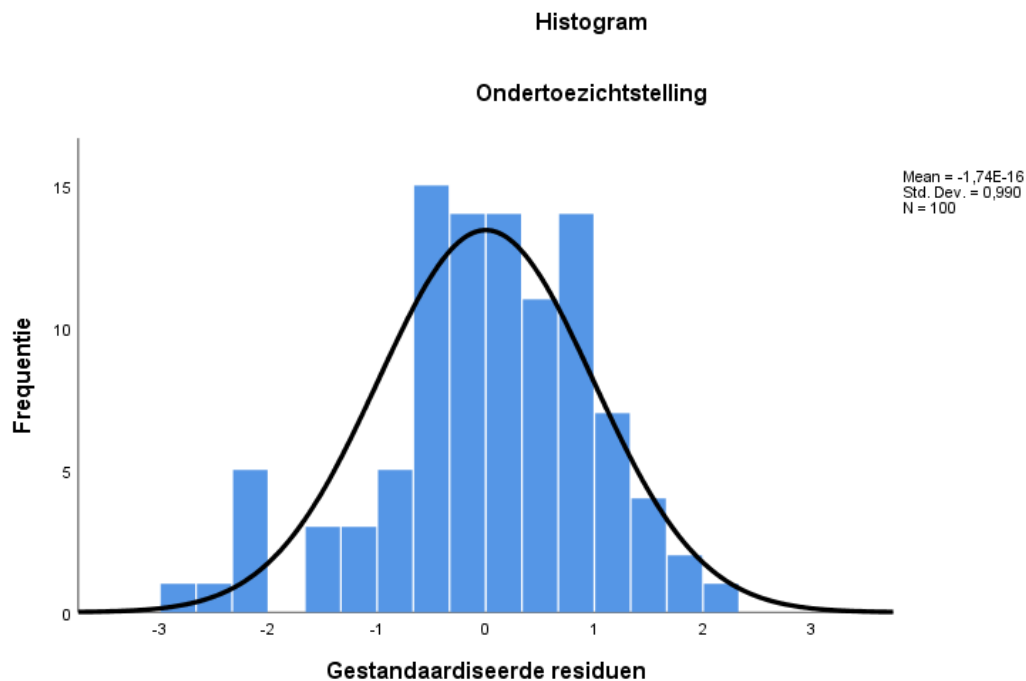
- Ja, ik geef toestemming voor de verwerking van mijn persoonsgegevens zoals vermeld in de onderzoeksinformatie. Ik weet dat mijn gegevens verwijderd worden als ik ervoor kies om eerder te stoppen met de survey of als ik aan het eind van de survey aangeef dat mijn gegevens verwijderd moeten worden.
- Nee, ik geef geen toestemming voor de verwerking van mijn persoonsgegevens.

Bijlage 7 – Assumpties regressieanalyses

Ondertoezichtstelling

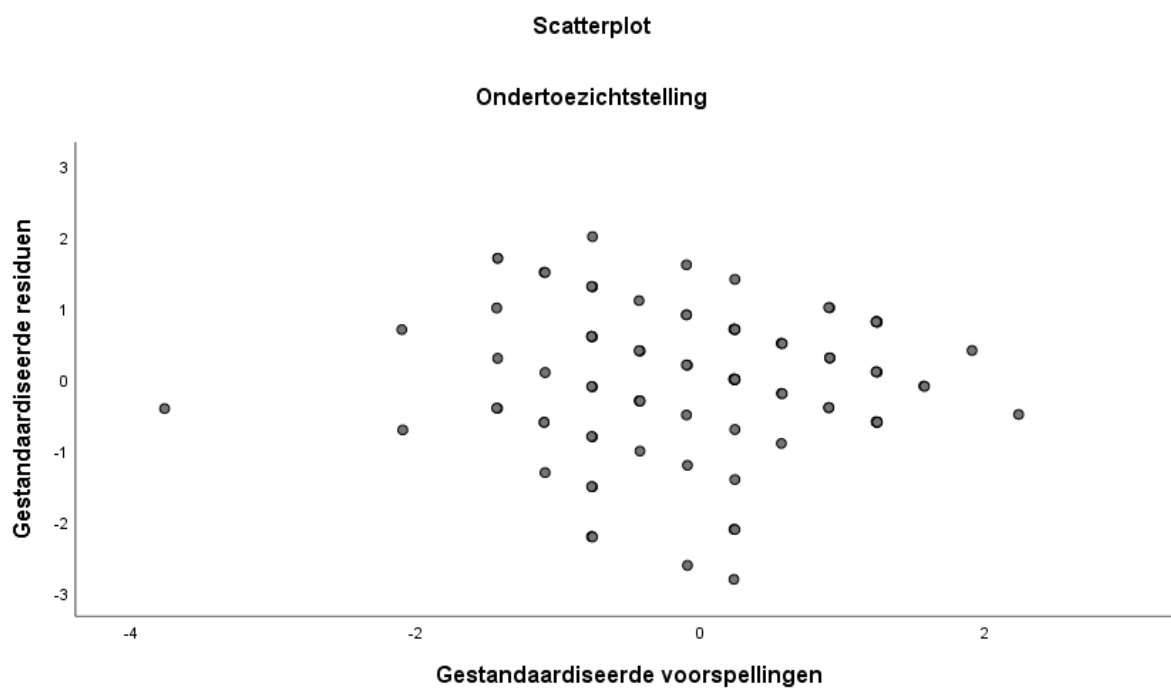
Figuur 14

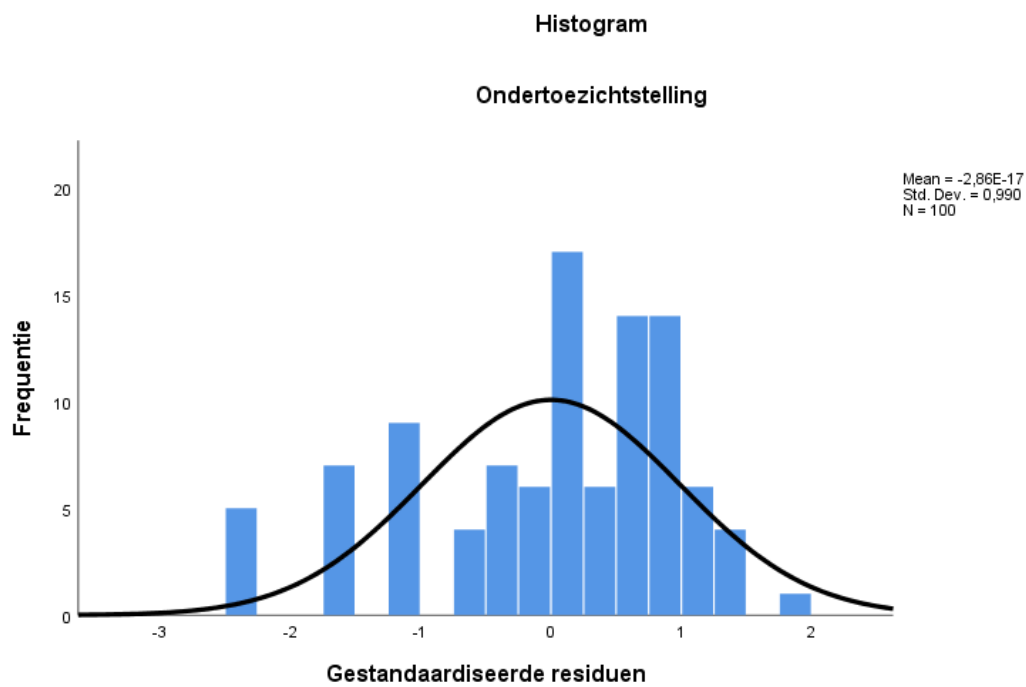
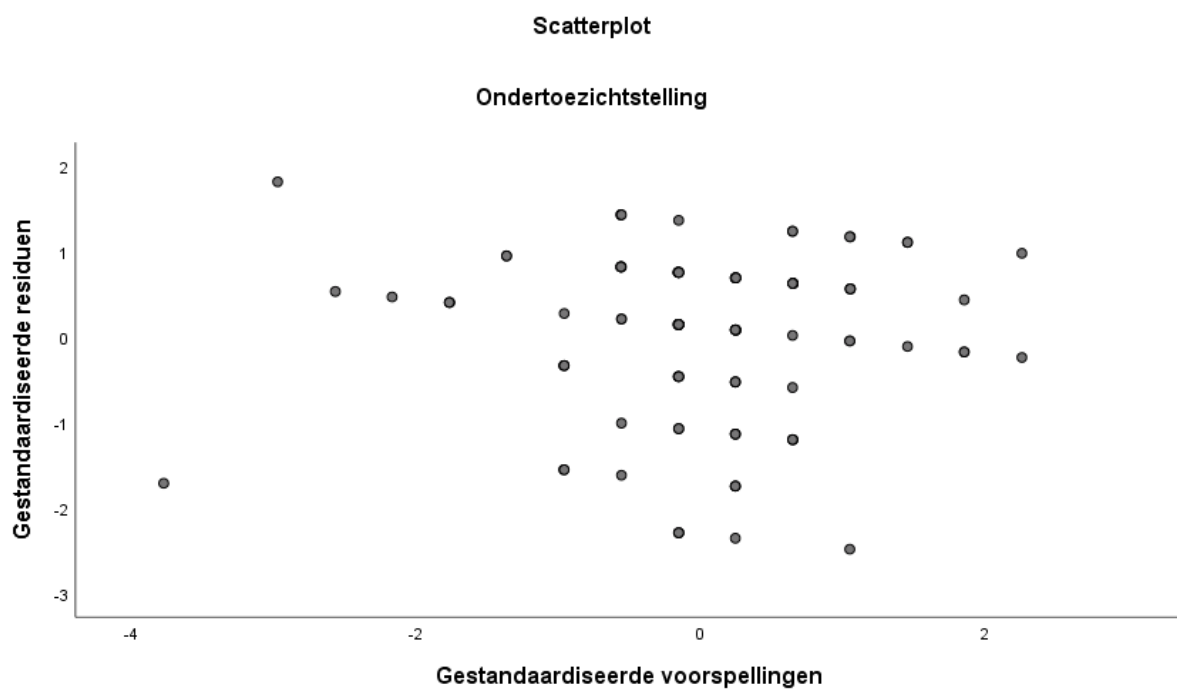
Normaliteit mediatie stap 3/4 moraliteit

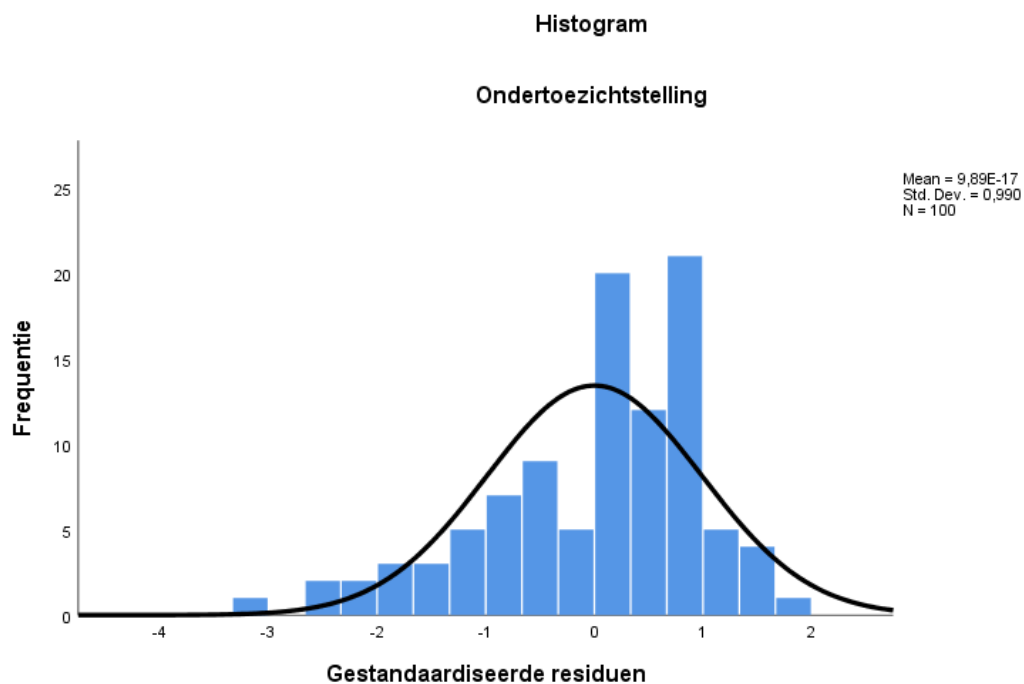
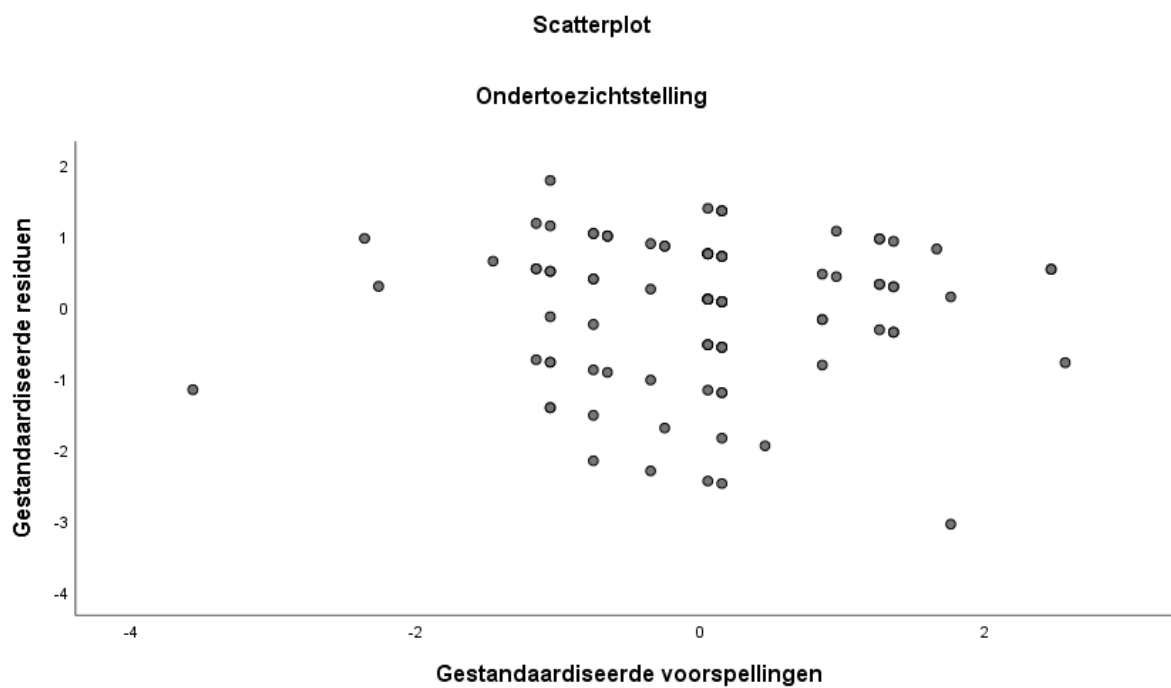

Figuur 15

Homoscedasticiteit mediatie stap 3/4 moraliteit

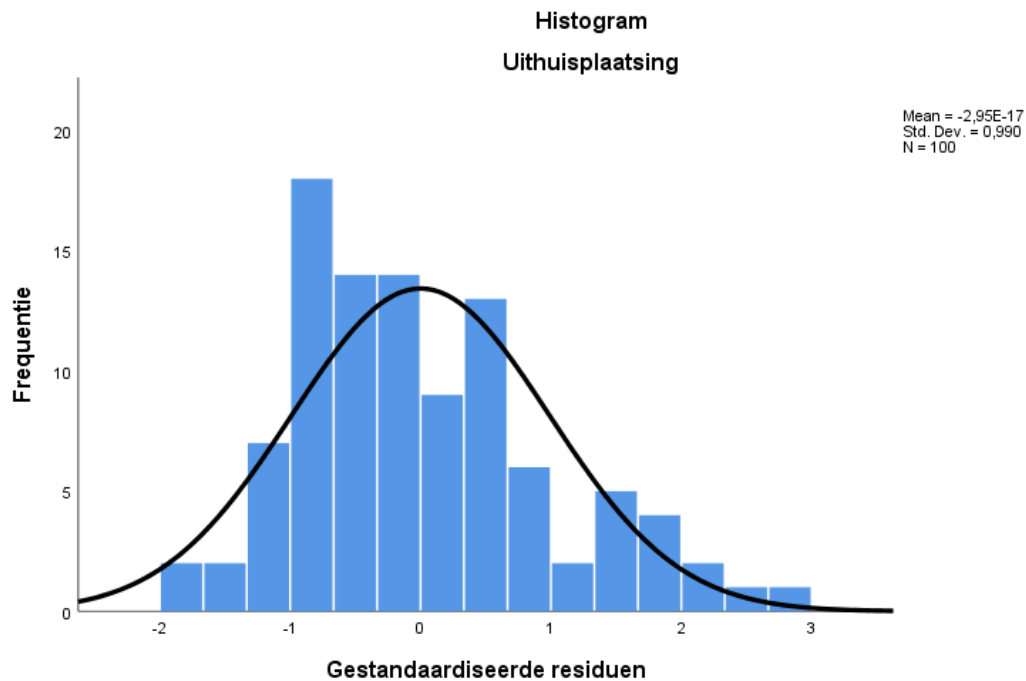
Figuur 16*Normaliteit mediatie stap 3/4 competentie***Figuur 17***Homoscedasticiteit mediatie stap 3/4 competentie*

Figuur 18*Normaliteit mediatie stap 3/4 sociabiliteit***Figuur 19***Homoscedasticiteit mediatie stap 3/4 sociabiliteit*

Uithuisplaatsing

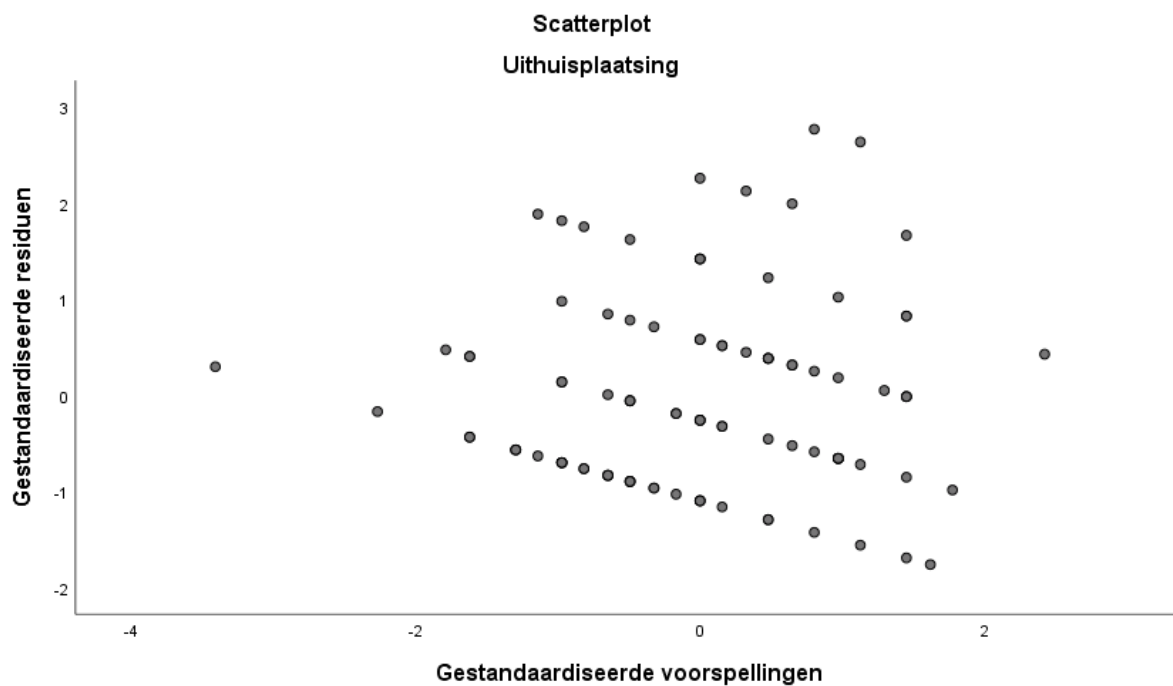
Figuur 20

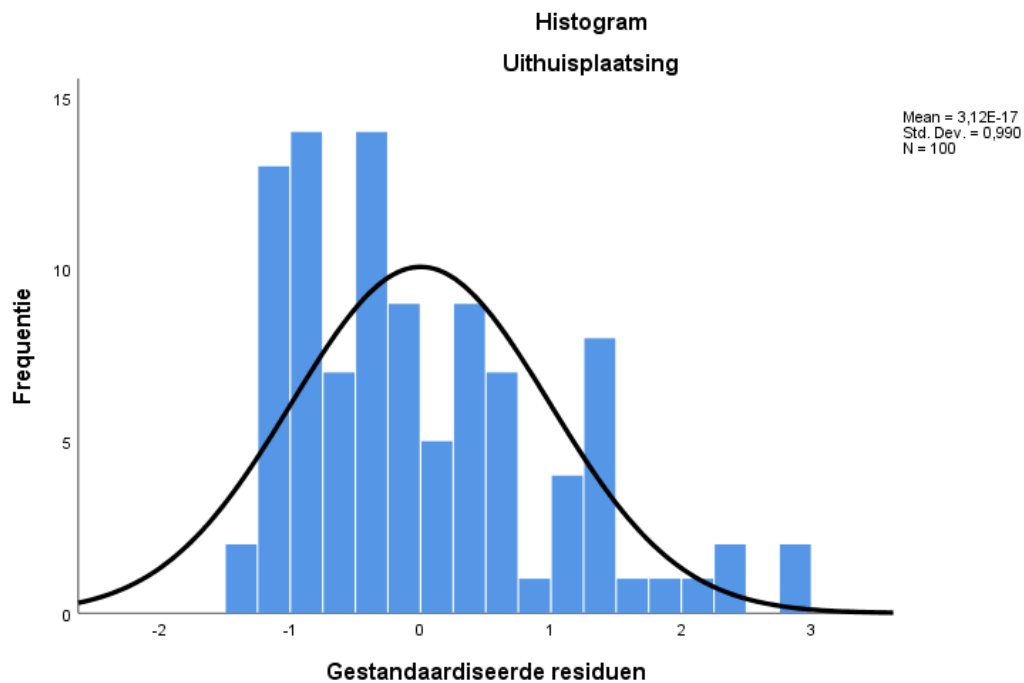
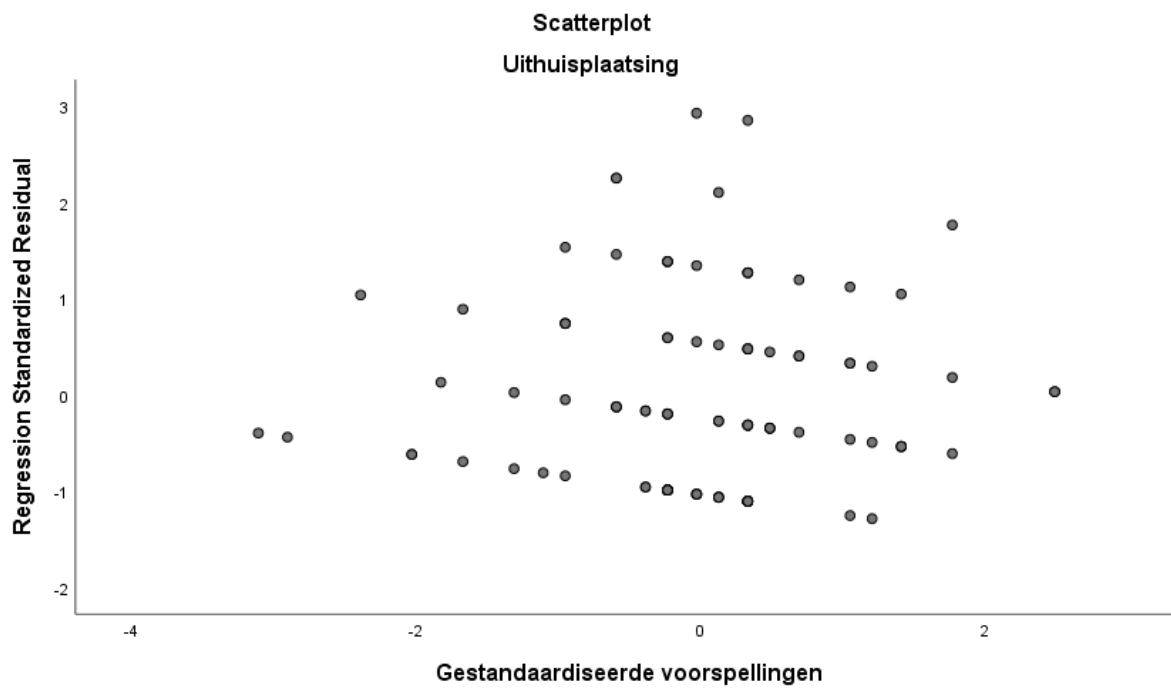
Normaliteit mediatie stap 3/4 moraliteit

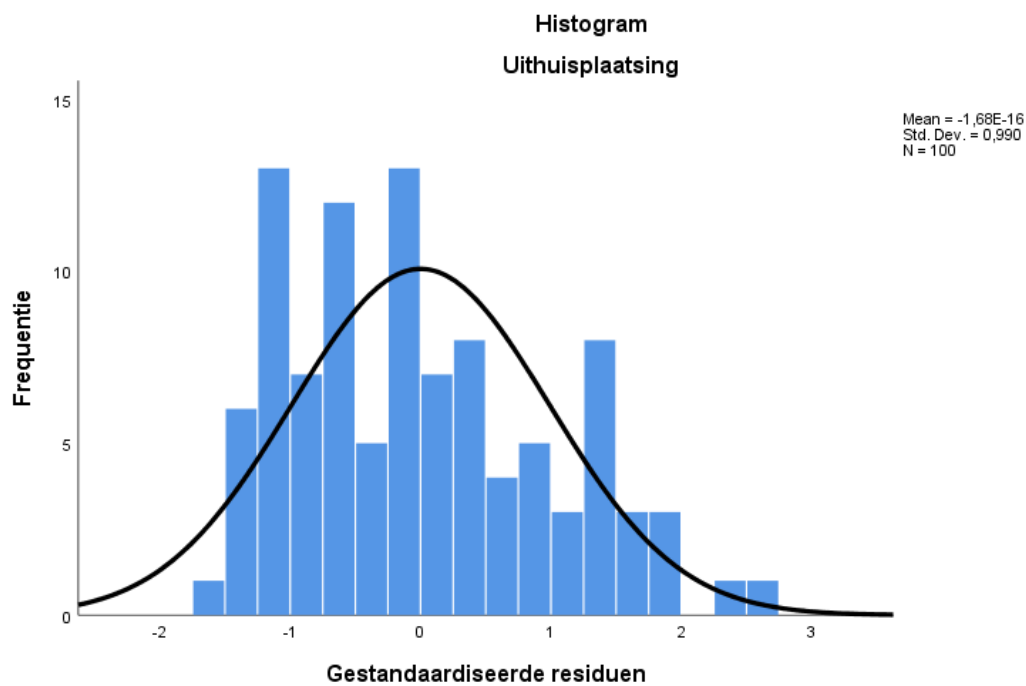
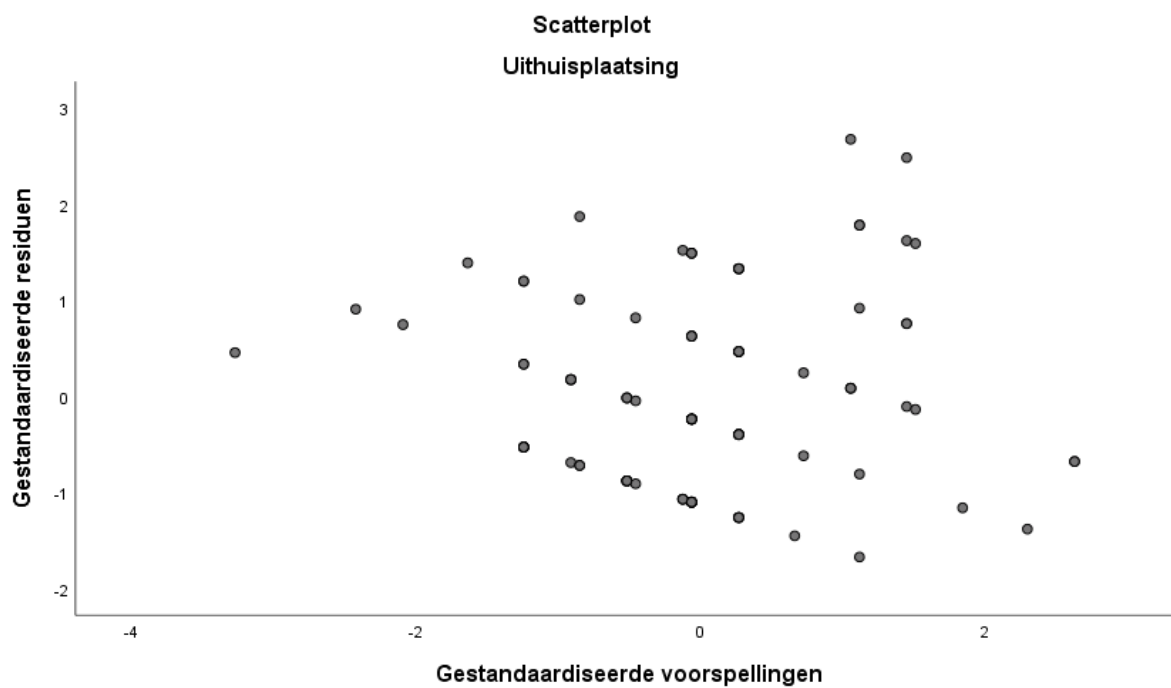

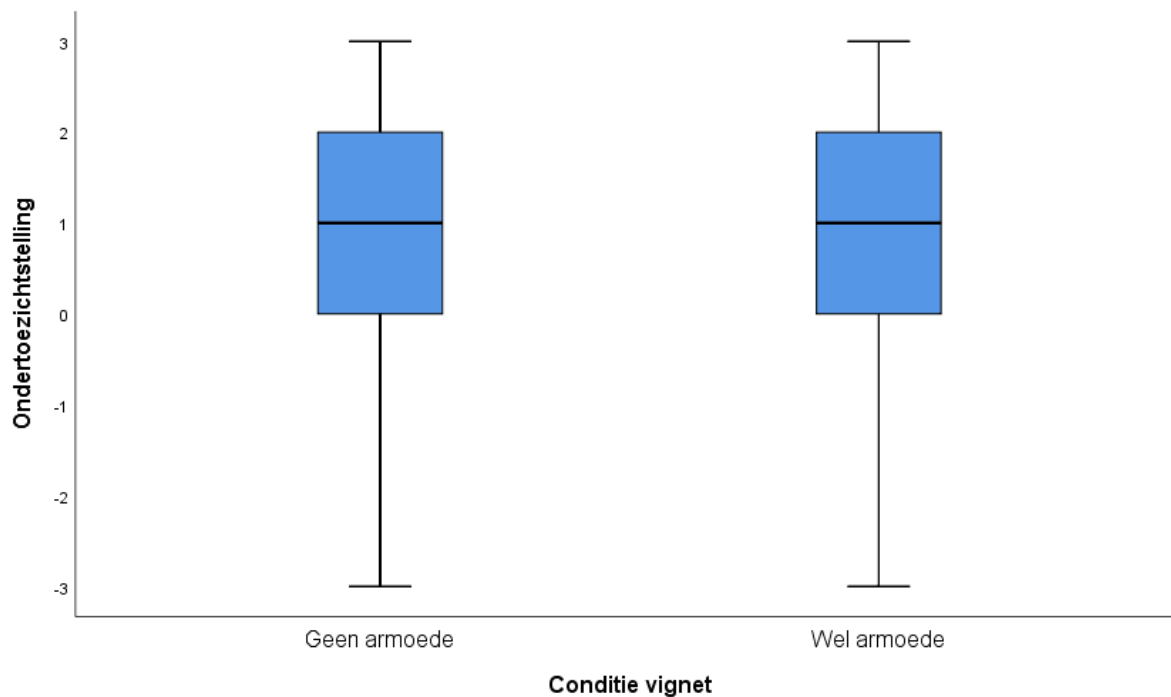
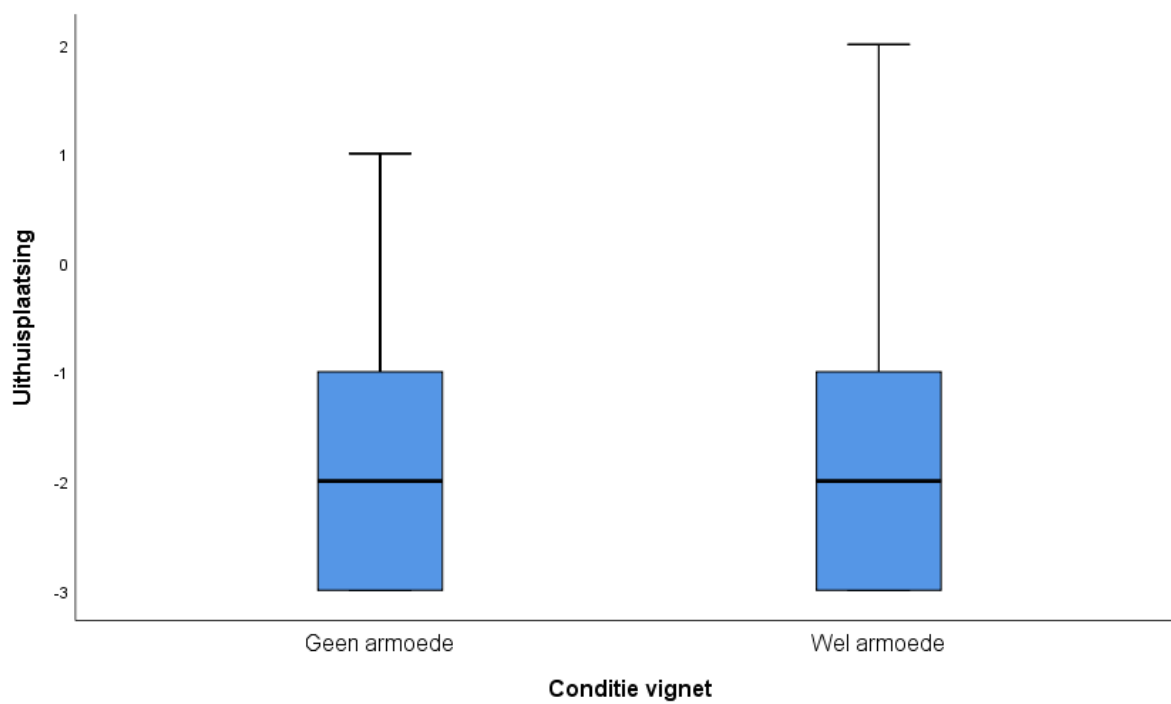
Figuur 21

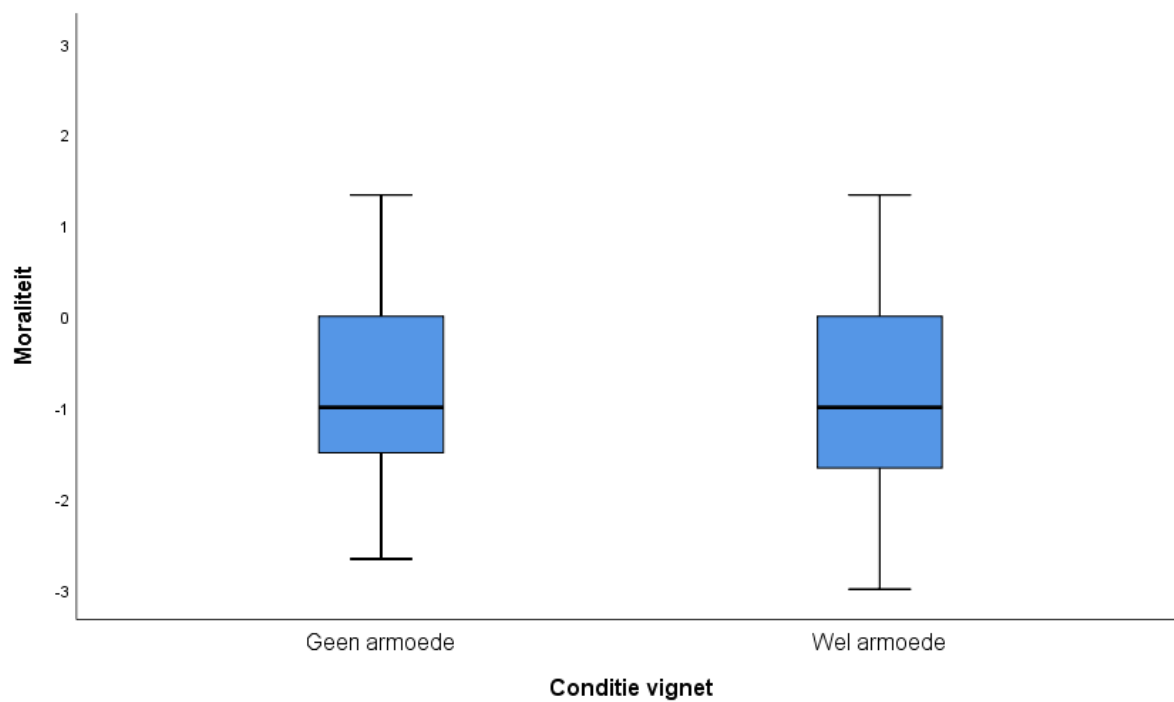
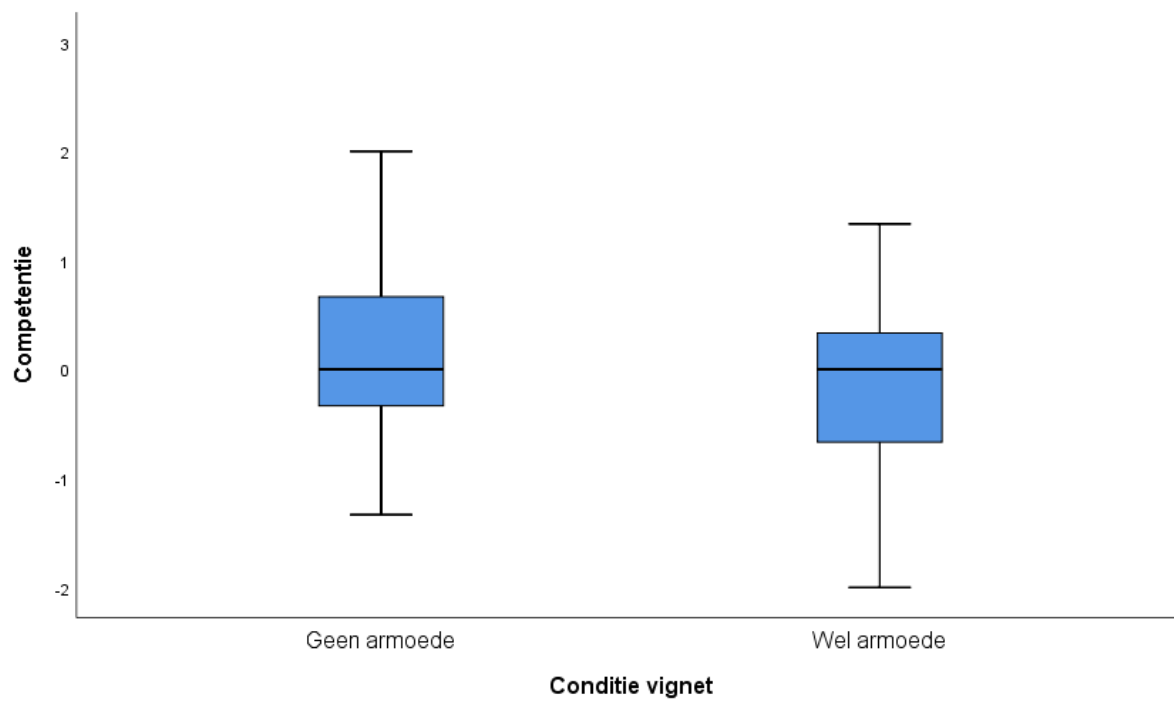
Homoscedasticiteit mediatie stap 3/4 moraliteit

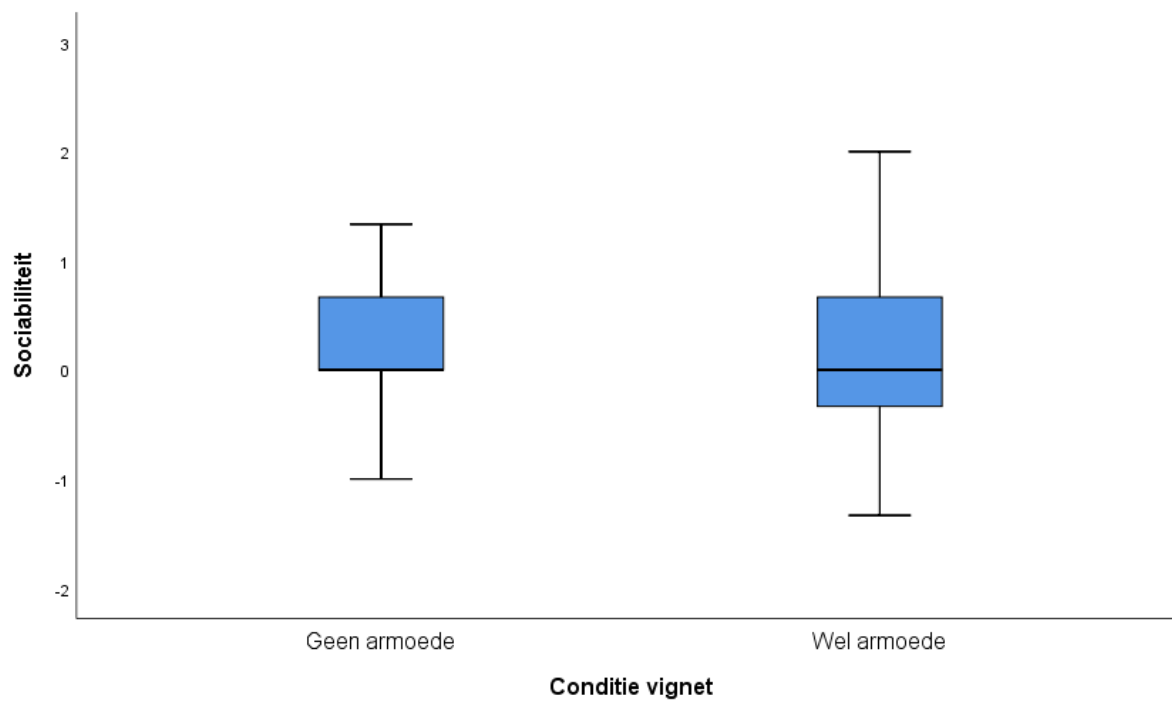

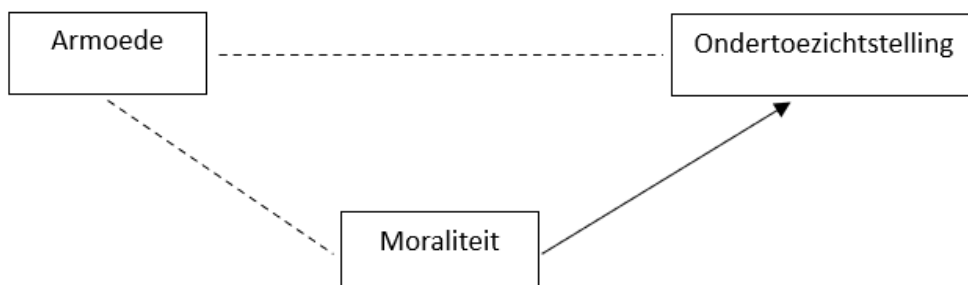
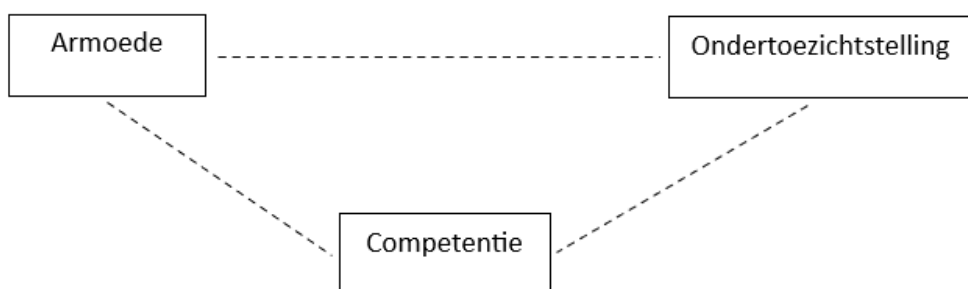
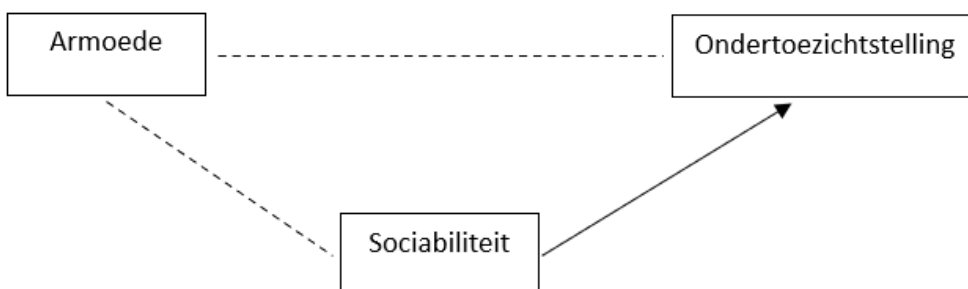
Figuur 22*Normaliteit mediatie stap 3/4 competentie***Figuur 23***Homoscedasticiteit mediatie stap 3/4 competentie*

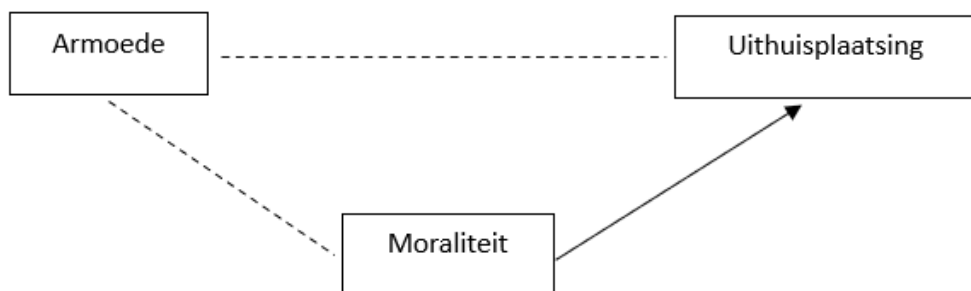
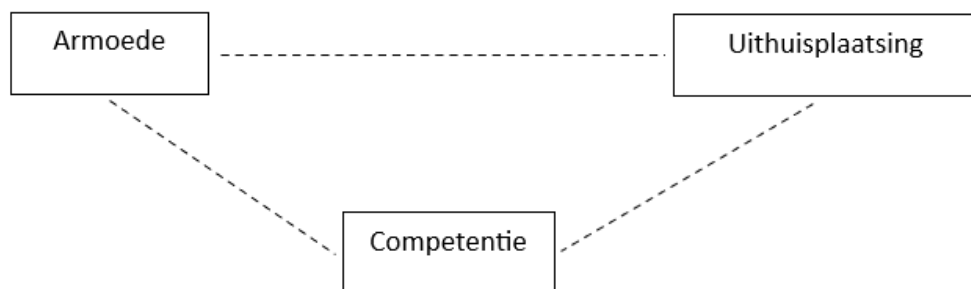
Figuur 24*Normaliteit mediatie stap 3/4 sociabiliteit***Figuur 25***Homoscedasticiteit mediatie stap 3/4 sociabiliteit*

Bijlage 8 – Figuren resultaten**Figuur 3***Beoordeling interventie ondertoezichtstelling***Figuur 4***Beoordeling interventie uithuisplaatsing*

Figuur 5*Beoordeling stereotype moraliteit***Figuur 6***Beoordeling stereotype competentie*

Figuur 7*Beoordeling stereotype sociabiliteit*

Bijlage 9 - Eindmodellen**Ondertoezichtstelling.****Figuur 8***Mediatie model moraliteit***Figuur 9***Mediatie model competentie***Figuur 10***Mediatie model sociabiliteit*

Uithuisplaatsing.**Figuur 11***Mediatie model moraliteit***Figuur 12***Mediatie model competentie***Figuur 13***Mediatie model sociabiliteit*